

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

z 28. marca 2017*

Obsah

Právny rámec	4
Zmluvy o EÚ a FEÚ	4
Dohoda o partnerstve medzi EÚ a Ruskom	6
Sporné akty	6
Rozhodnutie 2014/512	6
Nariadenie č. 833/2014	9
Skutkový stav sporu vo veci samej a prejudiciálne otázky	13
O návrhu na opätovné otvorenie ústnej časti konania	15
O prejudiciálnych otázkach	16
O prvej otázke	16
O prípustnosti	16
O veci samej	17
O druhej otázke písm. a)	21
O dodržaní článku 40 ZEÚ rozhodnutím 2014/512 a nariadením č. 833/2014	21
O platnosti reštriktívnych opatrení voči fyzickým a právnickým osobám, ktoré sú stanovené v rozhodnutí 2014/512 a nariadení č. 833/2014	23
– Úvodné pripomienky	23
– O zlučiteľnosti sporných aktov s dohodou o partnerstve medzi EÚ a Ruskom	24

* Jazyk konania: angličtina.

– O povinnosti odôvodnenia a o rešpektovaní práva na obhajobu, práva na účinnú súdnu ochranu a práva prístupu k spisu	26
– O zásade rovnosti zaobchádzania	27
– O zneužití právomoci	28
– O existencii rozporu medzi zmením rozhodnutia 2014/512 a zmením nariadenia č. 833/2014.	28
– O zásade proporcionality a o základných právach spoločnosti Rosneft	29
O druhej otázke písm. b)	30
O prípustnosti	31
O veci samej	31
O tretej otázke písm. a)	33
O tretej otázke písm. b)	35
O tretej otázke písm. c)	36
O trovách	36

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika (SZBP) —
Reštriktívne opatrenia s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine —
Ustanovenia rozhodnutia 2014/512/SZBP a nariadenia (EÚ) č. 833/2014 — Platnosť —
Právomoc Súdneho dvora — Dohoda o partnerstve medzi EÚ a Ruskom — Povinnosť odôvodnenia —
Zásady právnej istoty a určitosti uplatniteľných predpisov — Prístup na kapitálový trh —
Finančná pomoc — Medzinárodné certifikáty, ktoré predstavujú cenné papiere (*Global Depositary Receipts*) — Ropné odvetvie — Žiadosť o výklad pojmov „bridlicový“ a „vody hlbšie ako 150 metrov“ —
Nepripustnosť“

Vo veci C-72/15,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím High Court of Justice (England & Wales), Queen’s Bench Division (Divisional Court) [Vyšší súdny dvor (Anglicko a Wales), oddelenie Queen’s Bench (senát oddelenia), Spojené kráľovstvo] z 9. februára 2015 a doručený Súdnemu dvoru 18. februára 2015, ktorý súvisí s konaním

The Queen, na žiadosť:

PJSC Rosneft Oil Company, predtým Rosneft Oil Company OJSC,

proti

Her Majesty’s Treasury,

Secretary of State for Business, Innovation and Skills,

The Financial Conduct Authority

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda K. Lenaerts, podpredseda A. Tizzano, predsedovia komôr R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič a J. L. da Cruz Vilaça, sudcovia A. Rosas (spravodajca), J.-C. Bonichot, A. Arabadžiev, C. Toader, M. Safjan, E. Jarašiūnas, C. G. Fernlund, C. Vajda, S. Rodin a F. Biltgen,

generálny advokát: M. Wathelet,

tajomník: K. Malacek, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 23. februára 2016,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- PJSC Rosneft Oil Company, predtým Rosneft Oil Company OJSC, v zastúpení: pôvodne T. Beazley, QC, P. Saini, QC, ako aj S. Tulip a P. Farmer, barristers, neskôr L. Van Den Hende, advocaat, M. Schonberg, a K. Krissinel, solicitors,
- The Financial Conduct Authority, v zastúpení: J. McClelland, barrister, S. Tolaney, QC, a A. Chapman, solicitor,
- vláda Spojeného kráľovstva, v zastúpení: V. Kaye, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci G. Facenna, barrister,
- česká vláda, v zastúpení: M. Hedvábná, J. Vlácil, M. Smolek a E. Ruffer, splnomocnení zástupcovia,
- nemecká vláda, v zastúpení: T. Henze a A. Lippstreu, splnomocnení zástupcovia,
- estónska vláda, v zastúpení: K. Kraavi-Käerdi, splnomocnená zástupkyňa,
- francúzska vláda, v zastúpení: F. Fize, B. Fodda, G. de Bergues a D. Colas, splnomocnení zástupcovia,
- poľská vláda, v zastúpení: A. Miłkowska a B. Majczyna, splnomocnení zástupcovia,
- Rada Európskej únie, v zastúpení: A. de Elera-San Miguel Hurtado a S. Boelaert, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: T. Scharf, L. Havas a D. Gauci, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 31. mája 2016,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka platnosti určitých ustanovení rozhodnutia Rady 2014/512/SZBP z 31. júla 2014 o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine (Ú. v. EÚ L 229, 2014, s. 13), zmeneného a doplneného rozhodnutím Rady 2014/872/SZBP zo 4. decembra 2014 (Ú. v. EÚ L 349, 2014, s. 58) (ďalej len „rozhodnutie 2014/512“), ako aj platnosti a výkladu nariadenia Rady (EÚ) č. 833/2014 z 31. júla 2014

o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine (Ú. v. EÚ L 229, 2014, s. 1), zmeneného a doplneného nariadením Rady (EÚ) č. 1290/2014 zo 4. decembra 2014 (Ú. v. EÚ L 349, 2014, s. 20) (ďalej len „nariadenie č. 833/2014“) (ďalej len spoločne „sporné akty“).

- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi spoločnosťou PJSC Rosneft Oil Company, predtým Rosneft Oil Company OJSC (ďalej len „Rosneft“), spoločnosťou zapísanou v obchodnom registri v Rusku, a Her Majesty's Treasury (Pokladnica Jej Veličenstva), The Secretary of State for Business, Innovation and Skills (ministerstvo pre podnikanie, inovácie a schopnosti) a The Financial Conduct Authority (Úrad pre finančné správanie, ďalej len „FCA“) o reštriktívnych opatreniach prijatých Európskou úniou týkajúcich sa určitých ruských podnikov, vrátane spoločnosti Rosneft.

Právny rámec

Zmluvy o EÚ a FEÚ

- 3 V hlave III, nazvanej „Ustanovenia o inštitúciách“, Zmluvy o EÚ článok 19 stanovuje:

„1. Súdny dvor Európskej únie sa skladá zo Súdneho dvora, Všeobecného súdu a osobitných súdov. Zabezpečuje dodržiavanie práva pri výklade a uplatňovaní zmlúv.

Členské štáty ustanovia v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie, prostriedky nápravy potrebné na zabezpečenie účinnej právnej ochrany.

...

3. Súdny dvor Európskej únie v súlade so zmluvami rozhoduje:

...

b) o prejudiciálnych otázkach o výklade práva Únie alebo platnosti aktov prijatých inštitúciami na základe žiadosti vnútroštátnych súdnych orgánov;

...“

- 4 Hlava V Zmluvy o EÚ je nazvaná „Všeobecné ustanovenia o vonkajšej činnosti Únie a osobitné ustanovenia o spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politike“. V kapitole 2, nazvanej „Osobitné ustanovenia o spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politike“, tejto hlavy stanovuje článok 24 ods. 1 druhý pododsek:

„Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika podlieha osobitným pravidlám a postupom. Vymedzuje a vykonáva ju jednomyseľne Európska rada a Rada s výnimkou prípadov, keď sa v zmluvách ustanovuje inak. Prijatie legislatívneho aktu sa vylučuje. Spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku uskutočňuje vysoký predstaviteľ Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a členské štáty v súlade so zmluvami. Osobitná úloha Európskeho parlamentu a Komisie v tejto oblasti je vymedzená v zmluvách. Súdny dvor Európskej únie nemá vo vzťahu k týmto ustanoveniam právomoc s výnimkou jeho právomoci monitorovať súlad s článkom 40 tejto zmluvy a preskúmať zákonnosť niektorých rozhodnutí, ako sa ustanovuje v článku 275 druhom odseku Zmluvy o [FEÚ].“

5 V tej istej kapitole článok 29 ZEÚ stanovuje:

„Rada prijíma rozhodnutia, ktoré vymedzujú pozíciu Únie k určitej záležitosti geografickej alebo vecnej povahy. Členské štáty zabezpečia, aby ich vnútroštátne politiky zodpovedali pozíciám Únie.“

6 Článok 40 ZEÚ, ktorý sa tiež nachádza v tej istej kapitole, stanovuje:

„Uskutočňovaním spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky nie je dotknuté uplatňovanie postupov a rozsah právomocí inštitúcií ustanovených zmluvami na výkon právomocí Únie uvedených v článkoch 3 až 6 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Rovnako nie je uskutočňovaním politik uvedených v týchto článkoch dotknuté uplatňovanie postupov a rozsah právomocí inštitúcií ustanovených zmluvami na výkon právomocí Únie podľa tejto kapitoly.“

7 Piata časť Zmluvy o FEÚ sa týka vonkajšej činnosti Únie. V hlave IV tejto časti, nazvanej „Reštriktívne opatrenia“, článok 215 stanovuje:

„1. Ak rozhodnutie prijaté v súlade s kapitolou 2 hlavy V Zmluvy o [EÚ] ustanovuje prerušenie alebo čiastočné alebo úplné obmedzenie hospodárskych a finančných vzťahov s jednou alebo viacerými tretími krajinami, Rada prijme kvalifikovanou väčšinou na základe spoločného návrhu vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a Komisie potrebné opatrenia. Informuje o nich Európsky parlament.

2. Ak tak ustanovuje rozhodnutie prijaté v súlade s kapitolou 2 hlavy V Zmluvy o [EÚ], Rada môže v súlade s postupom uvedeným v odseku 1 prijať reštriktívne opatrenia voči fyzickým alebo právnickým osobám, skupinám alebo neštátnym subjektom.

...“

8 Šiesta časť Zmluvy o FEÚ obsahuje inštitucionálne a finančné ustanovenia. Pod hlavou I tejto časti, nazvanou „Ustanovenia o orgánoch“, oddiel 5 týkajúci sa Súdneho dvora Európskej únie, obsahuje článok 267, ktorý stanovuje:

„Súdny dvor Európskej únie má právomoc vydať predbežný nález o otázkach, ktoré sa týkajú:

a) výkladu zmlúv;

b) platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Únie.

Ak sa takáto otázka položí v konaní pred vnútroštátnym súdnym orgánom a tento súdny orgán usúdi, že rozhodnutie o nej je nevyhnutné pre vydanie jeho rozhodnutia, môže sa obrátiť na Súdny dvor Európskej únie, aby o nej rozhodol.

...“

9 Pod uvedeným oddielom článok 275 ZFEÚ uvádza:

„Súdny dvor Európskej únie nemá právomoc, pokiaľ ide o ustanovenia týkajúce sa spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky, ani pokiaľ ide o akty prijaté na ich základe.

Súdny dvor Európskej únie má však právomoc dohliadať na dodržiavanie článku 40 Zmluvy o Európskej únii a rozhodovať o žalobách podaných v súlade s podmienkami ustanovenými v článku 263 štvrtom odseku tejto zmluvy, ktorými sa preskúmava zákonnosť rozhodnutí upravujúcich reštriktívne opatrenia voči fyzickým alebo právnickým osobám, ktoré boli prijaté Radou na základe hlavy V kapitoly 2 Zmluvy o Európskej únii.“

Dohoda o partnerstve medzi EÚ a Ruskom

- 10 Dohoda o partnerstve a spolupráci, ktorou sa zakladá partnerstvo medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na jednej strane a Ruskou federáciou na strane druhej, podpísaná na Korfu 24. júna 1994 a schválená v mene Spoločenstiev rozhodnutím Rady a Komisie 97/800/ESUO, ES, Euratom z 30. októbra 1997 (Ú. v. ES L 327, 1997, s. 1, ďalej len „dohoda o partnerstve medzi EÚ a Ruskom“) obsahuje hlavu XI, nazvanú „Inštitucionálne, všeobecné a záverečné ustanovenia“, ktorá vo svojom článku 99 stanovuje:

„Nič v tejto dohode nebráni zmluvnej strane prijať akékoľvek opatrenia:

1. ktoré považuje za nevyhnutné z hľadiska ochrany svojich hlavných bezpečnostných záujmov:

...
d) v prípade závažných vnútorných narušení negatívne ovplyvňujúcich udržanie práva a poriadku v čase vojny alebo vážneho medzinárodného napätia predstavujúceho hrozbu vojny alebo s cieľom splniť záväzky, ktoré prijala na účely zachovania mieru a medzinárodnej bezpečnosti;

...“

Sporné akty

Rozhodnutie 2014/512

- 11 Rozhodnutie 2014/512 bolo prijaté na základe článku 29 ZEÚ.
- 12 Odôvodnenia 1 až 8 rozhodnutia 2014/512 uvádzajú okolnosti, ktoré predchádzali prijatiu reštriktívnych opatrení stanovených týmto rozhodnutím.
- 13 Podľa článku 1 ods. 2 a 3 tohto rozhodnutia:

„2. Priamy alebo nepriamy nákup alebo predaj dlhopisov, kapitálu alebo podobných finančných nástrojov, ako aj priame alebo nepriame poskytovanie investičných služieb pre ne či pomoc pri ich vydávaní alebo akékoľvek iné nakladanie s nimi, ak ich splatnosť presahuje 30 dní a ak ich po 12. septembri 2014 vydali:

...

- b) subjekty usadené v Rusku, ako sa uvádzajú v prílohe III [konkrétne Rosneft, Transneft a Gazprom Neft], ktoré sú k 12. septembru 2014 pod verejnou kontrolou alebo z viac ako 50 % vo verejnom vlastníctve, ktorých odhadované celkové aktíva presahujú 1 milión ruských rubľov a ktorých odhadované príjmy pochádzajú aspoň z 50 % z predaja alebo prepravy surovej ropy alebo ropných výrobkov;
- c) akákoľvek právnická osoba, subjekt alebo orgán, ktoré sú usadené mimo Únie a z viac ako 50 % vo vlastníctve subjektu uvedeného v [písmene]... b), alebo

d) akákoľvek právnická osoba, subjekt alebo orgán, ktoré konajú v mene alebo na základe pokynov subjektu z kategórie uvedenej v písmene c) alebo uvedené v prílohe... III [konkrétne Rosneft, Transneft a Gazprom Neft].

3. Zakazuje sa priame alebo nepriame poskytovanie alebo priama i nepriama účasť na akýchkoľvek dohodách o poskytovaní nových pôžičiek alebo úverov so splatnosťou presahujúcou 30 dní akejkoľvek právnickej osobe, subjektu alebo orgánu uvedeným v odsek[u]... 2 po 12. septembri 2014, a to okrem pôžičiek alebo úverov, ktorých špecifickým a podloženým cieľom je financovanie nezakázaného priameho alebo nepriameho dovozu alebo vývozu tovaru a nefinančných služieb medzi Úniou a Ruskom alebo iným tretím štátom, alebo pôžičiek, ktorých špecifickým a podloženým cieľom je poskytovať núdzové financovanie na splnenie kritérií solventnosti a likvidity pre právnické osoby usadené v Únii, ktorých vlastnícke práva z viac ako 50 % patria subjektu uvedenému v prílohe I [konkrétne najvýznamnejšími úverovými alebo finančnými inštitúciami usadenými v Rusku, ktoré sú pod verejnou kontrolou alebo z viac ako 50 % vo verejnom vlastníctve k 1. augustu 2014: Sberbank, VTB Bank, Gazprombank, Vnešekonombank a Rosselchozbank].“

14 Článok 4 rozhodnutia 2014/512 stanovuje:

„1. Priamy alebo nepriamy predaj, dodávky, prevod alebo vývoz určitého zariadenia vhodných na nasledujúce kategórie prieskumných a ťažobných projektov v Rusku vrátane jeho výhradnej hospodárskej zóny a kontinentálneho šelfu štátnymi príslušníkmi členských štátov alebo z území členských štátov alebo prostredníctvom plavidiel či lietadiel podliehajúcich ich jurisdikcii podlieha predchádzajúcemu povoleniu príslušného orgánu vyvážajúceho členského štátu:

- a) prieskum a ťažba ropy vo vodách hlbších ako 150 metrov;
- b) prieskum a ťažba ropy v pobrežných oblastiach severne od polárneho kruhu;
- c) projekty, ktoré majú potenciál vyrábať ropu zo zdrojov nachádzajúcich sa v bridlicových formáciách metódou hydraulického štiepenia; nevzťahuje sa na prieskum a výrobu cez bridlicové formácie s cieľom nájsť iné ako bridlicové ložiská alebo ťažiť z nich ropu.

Únia prijme potrebné opatrenia na určenie príslušných položiek, na ktoré sa tento odsek vzťahuje.

2. Poskytovanie:

- a) technickej pomoci alebo iných služieb súvisiacich so zariadením uvedeným v odseku 1;
- b) finančných prostriedkov alebo finančnej pomoci pre predaj, dodávky, prevod alebo vývoz zariadenia uvedeného v odseku 1 alebo pre poskytovanie súvisiacej technickej pomoci alebo odbornej prípravy

tiež podlieha vydaniu predchádzajúceho povolenia príslušným orgánom vyvážajúceho členského štátu.

3. Príslušné orgány členského štátu nevydajú povolenie pre akýkoľvek predaj, dodávku, prevod alebo vývoz zariadenia alebo pre poskytovanie služieb uvedené v odsekoch 1 a 2, ak rozhodnú, že takýto predaj, dodávka, prevod alebo vývoz alebo poskytovanie takýchto služieb je určený na jednu z kategórií prieskumu a ťažby uvedenú v odseku 1.

4. Odsekom 3 nie je dotknuté plnenie zmlúv, ktoré sa uzavreli do 1. augusta 2014 ani doplnkových zmlúv potrebných na plnenie takýchto zmlúv.

5. Povolenie sa môže udeliť v prípade, že sú predaj, dodávka, presun či vývoz položiek alebo poskytovanie služieb uvedené v odsekoch 1 a 2 potrebné na naliehavé zabránenie alebo zmiernenie udalosti, ktorá môže mať pravdepodobne závažný a významný dosah na ľudské zdravie a bezpečnosť

alebo životné prostredie. V náležite odôvodnených naliehavých prípadoch sa predaj, dodávka, presun či vývoz alebo poskytovanie služieb uvedené v odsekoch 1 a 2 môžu uskutočniť bez predchádzajúceho povolenia pod podmienkou, že vývozca tento predaj, dodávku, presun či vývoz alebo poskytovanie služieb oznámi príslušnému orgánu do piatich pracovných dní od ich uskutočnenia a poskytne relevantné podrobné odôvodnenie takéhoto predaja, dodávky, presunu či vývozu alebo poskytovania služieb bez predchádzajúceho povolenia.“

15 Podľa článku 4a tohto rozhodnutia:

„1. Zakazuje sa priame alebo nepriame poskytovanie súvisiacich služieb pre nasledujúce kategórie prieskumných a ťažobných projektov v Rusku vrátane jeho výhradnej hospodárskej zóny a kontinentálneho šelfu štátnymi príslušníkmi členských štátov alebo z území členských štátov alebo prostredníctvom plavidiel alebo lietadiel podliehajúcich ich jurisdikcii:

- a) prieskum a ťažba ropy vo vodách hlbších ako 150 metrov;
- b) prieskum a ťažba ropy v pobrežných oblastiach severne od polárneho kruhu;
- c) projekty, ktoré majú potenciál vyrábať ropu zo zdrojov nachádzajúcich sa v bridlicových formáciách metódou hydraulického štiepenia; nevzťahuje sa na prieskum a výrobu cez bridlicové formácie s cieľom nájsť iné ako bridlicové ložiská alebo ťažiť z nich ropu.

2. Zákazom stanoveným v odseku 1 nie je dotknuté plnenie zmlúv ani rámcových dohôd uzavretých pred 12. septembrom 2014 ani doplnkových zmlúv potrebných na plnenie takýchto zmlúv.

3. Zákaz stanovený v odseku 1 sa neuplatňuje, ak sú dotknuté služby potrebné na naliehavé zabránenie alebo zmiernenie udalosti, ktorá môže mať pravdepodobne závažný a významný dosah na ľudské zdravie a bezpečnosť alebo životné prostredie.“

16 Článok 7 uvedeného rozhodnutia stanovuje:

„1. Neuznajú sa žiadne nároky v súvislosti so žiadnou zmluvou alebo transakciou, ktorých plnenie bolo úplne alebo čiastočne, priamo alebo nepriamo dotknuté opatreniami uloženými podľa tohto rozhodnutia, vrátane nárokov na náhradu škody alebo akýchkoľvek iných nárokov tohto druhu, ako je napríklad nárok na kompenzáciu alebo pohľadávka so zárukou, predovšetkým nárok na predĺženie platnosti alebo vyplatenie dlhopisu, záruky alebo zabezpečenia, najmä finančnej záruky alebo finančného zabezpečenia v akejkoľvek forme, ak ich predložia:

- a) subjekty uvedené... v článku 1 ods. 2 písm. c) alebo d) alebo v prílohe... III [konkrétne Rosneft, Transneft a Gazprom Neft]...;
- b) akákoľvek iná ruská osoba, subjekt alebo orgán; alebo
- c) akákoľvek osoba, subjekt alebo orgán konajúce prostredníctvom alebo v mene jednej z osôb, subjektov alebo orgánov uvedených v písm. a) alebo b) tohto odseku.

2. Pri akomkoľvek konaní, ktorého cieľom je vymáhanie pohľadávky, nesie dôkazné bremeno o tom, že uspokojenie tejto pohľadávky nie je odsekom 1 zakázané, osoba, ktorá túto pohľadávku vymáha.

3. Týmto článkom nie je dotknuté právo osôb, subjektov a orgánov uvedených v odseku 1 na súdne preskúmanie zákonnosti neplnenia zmluvných záväzkov v súlade s týmto rozhodnutím.“

Nariadenie č. 833/2014

17 Podľa znenia odôvodnenia 2 nariadenia č. 833/2014:

„... sa považuje za vhodné, aby sa uplatnili dodatočné reštriktívne opatrenia s cieľom zvýšiť Ruskú náklady na konanie, ktoré vyvíja v snahe narušiť územnú celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny a s cieľom podporiť mierové riešenie krízy. ...“

18 Článok 1 písm. f) bod i) tohto nariadenia definuje „prevoditeľné cenné papiere“ ako predovšetkým akcie spoločností a iné cenné papiere rovnocenné s akciami spoločností, osobných spoločností a iných subjektov a vkladové potvrdenky týkajúce sa akcií.

19 Podľa článku 3 uvedeného nariadenia:

„1. Na priamy alebo nepriamy predaj, dodávku, presun alebo vývoz položiek uvedených v prílohe II bez ohľadu na to, či majú pôvod v Únii, akejkoľvek fyzickej alebo právnickej osobe, subjektu alebo orgánu v Rusku vrátane jeho výhradnej hospodárskej zóny a kontinentálneho šelfu alebo v akomkoľvek inom štáte, ak sú takéto položky určené na použitie v Rusku vrátane jeho výhradnej hospodárskej zóny a kontinentálneho šelfu, sa vyžaduje predchádzajúce povolenie.

2. Na každý predaj, dodávku, presun alebo vývoz, na ktoré sa podľa tohto článku vyžaduje povolenie, vydajú takéto povolenie príslušné orgány členského štátu, v ktorom je vývozca usadený; takéto povolenie bude v súlade s podrobnými pravidlami stanovenými v článku 11 nariadenia [Rady] (ES) č. 428/2009 [z 5. mája 2009, ktorým sa stanovuje režim Spoločenstva na kontrolu vývozov, prepravy, sprostredkovania a tranzitu položiek s dvojakým použitím (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 134, 2009, s. 1)]. Povolenia sú platné v celej Únii.

3. Príloha II zahŕňa určité položky vhodné pre nasledujúce kategórie prieskumných a ťažobných projektov v Rusku vrátane jeho výhradnej hospodárskej zóny a kontinentálneho šelfu:

- a) prieskum a ťažba ropy vo vodách hlbších ako 150 metrov;
- b) prieskum a ťažba ropy v pobrežných oblastiach severne od polárneho kruhu alebo
- c) projekty, ktoré majú potenciál vyrábať ropu zo zdrojov nachádzajúcich sa v bridlicových formáciách metódou hydraulického štiepenia; nevzťahuje sa na prieskum a výrobu cez bridlicové formácie s cieľom nájsť iné ako bridlicové ložiská alebo ťažiť z nich ropu.

4. Vývozcovia poskytnú príslušným orgánom ku svojim žiadostiam o vývozné povolenie všetky relevantné informácie.

5. Príslušné orgány neudelia žiadne povolenie na žiadny predaj, dodávku, presun alebo vývoz položiek zahrnutých do prílohy II, ak majú opodstatnené dôvody na to, aby dospeli k záveru, že predaj, dodávka, presun alebo vývoz položiek sú určené pre ktorúkoľvek z kategórií prieskumných a ťažobných projektov uvedených v odseku 3.

Príslušné orgány však môžu udeliť povolenie, ak sa predaj, dodávka, presun alebo vývoz týkajú plnenia záväzku vyplývajúceho zo zmluvy uzatvorenej pred 1. augustom 2014 alebo z doplnkových zmlúv potrebných na plnenie takejto zmluvy.

Príslušné orgány môžu udeliť povolenie aj v prípade, že sú predaj, dodávka, presun alebo vývoz položiek potrebné na naliehavé zabránenie alebo zmiernenie udalosti, ktorá môže mať pravdepodobne závažný a významný dosah na ľudské zdravie a bezpečnosť alebo životné prostredie. V náležite odôvodnených naliehavých prípadoch sa predaj, dodávka, presun alebo vývoz môže uskutočniť bez

predchádzajúceho povolenia pod podmienkou, že vývozca tento predaj, dodávku, presun alebo vývoz oznámi príslušnému orgánu do piatich pracovných dní od ich uskutočnenia a poskytne relevantné podrobné odôvodnenie takéhoto predaja, dodávky, presunu alebo vývozu.

6. Za podmienok uvedených v odseku 5 môžu príslušné orgány zrušiť, pozastaviť, zmeniť alebo odvolať vývozné povolenie, ktoré udelili.

7. Ak príslušný orgán odmietne povolenie udeliť alebo ho zruší, pozastaví, podstatne obmedzí alebo odvolá v súlade s odsekom 5 alebo 6, dotknutý členský štát to oznámi ostatným členským štátom a Komisii a poskytne im relevantné informácie, pričom dodrží ustanovenia o dôvernosti takýchto informácií uvedené v nariadení Rady (ES) č. 515/97 [z 13. marca 1997 o vzájomnej pomoci medzi správnymi orgánmi členských štátov a o spolupráci medzi správnymi orgánmi členských štátov a Komisiou pri zabezpečovaní riadneho uplatňovania predpisov o colných a poľnohospodárskych záležitostiach (Ú. v. ES L 82, 1997, s. 1; Mim. vyd. 02/008, s. 217)].

8. Predtým, ako členský štát udelí povolenie v súlade s odsekom 5 pre transakciu, ktorá je v podstate zhodná s transakciou, na ktorú sa vzťahuje stále platné odmietnutie vydané iným členským štátom alebo inými členskými štátmi podľa odsekov 6 a 7, poradí sa najskôr s členským štátom alebo štátmi, ktoré toto povolenie odmietli udeliť. Ak sa po tejto porade dotknutý členský štát rozhodne povolenie udeliť, oznámi to ostatným členským štátom a Komisii, pričom im poskytne všetky relevantné informácie na odôvodnenie svojho rozhodnutia.“

20 Článok 3a toho istého nariadenia uvádza:

„1. Zakazuje sa priamo alebo nepriamo poskytovať súvisiace služby pre tieto kategórie prieskumných a ťažobných projektov v Rusku vrátane jeho výhradnej hospodárskej zóny a kontinentálneho šelfu:

- a) prieskum a ťažba ropy vo vodách hlbších ako 150 metrov;
- b) prieskum a ťažba ropy v pobrežných oblastiach severne od polárneho kruhu alebo
- c) projekty, ktoré majú potenciál vyrábať ropu zo zdrojov nachádzajúcich sa v bridlicových formáciách metódou hydraulického štiepenia; nevzťahuje sa na prieskum a výrobu cez bridlicové formácie s cieľom nájsť iné ako bridlicové ložiská alebo ťažiť z nich ropu.

Na účely tohto odseku „súvisiace služby“ sú:

- i) vrty;
- ii) kontrola vrtov;
- iii) ťažobné a dokončovacie služby;
- iv) dodávka osobitných plavidiel.

2. Zákazmi uvedenými v odseku 1 nie je dotknuté plnenie záväzkov vyplývajúcich zo zmluvy alebo z rámcovej dohody uzavretej pred 12. septembrom 2014 alebo z doplnkových zmlúv potrebných na plnenie takejto zmluvy.

3. Zákazy uvedené v odseku 1 sa neuplatňujú, ak sú dané služby potrebné na naliehavé zabránenie alebo zmiernenie udalosti, ktorá môže mať pravdepodobne závažný a významný dosah na ľudské zdravie a bezpečnosť alebo životné prostredie.

Poskytovateľ služby oznámi príslušnému orgánu akúkoľvek činnosť vykonanú podľa tohto odseku do piatich pracovných dní od jej uskutočnenia a poskytne relevantné podrobné odôvodnenie predaja, dodávky, presunu alebo vývozu.“

21 Článok 4 nariadenia č. 833/2014 znie:

„...“

3. Povoleniu dotknutého príslušného orgánu podlieha poskytovanie:

- a) technickej pomoci alebo sprostredkovateľských služieb v súvislosti s položkami uvedenými v prílohe II a v súvislosti s priamym alebo nepriamym poskytovaním, výrobou, údržbou a používaním takýchto položiek akejkoľvek fyzickej alebo právnickej osobe, subjektu alebo orgánu v Rusku vrátane jeho výhradnej hospodárskej zóny a kontinentálneho šelfu, alebo ak sa takáto pomoc týka položiek na použitie v Rusku vrátane jeho výhradnej hospodárskej zóny a kontinentálneho šelfu, akejkoľvek osobe, subjektu alebo orgánu v akejkoľvek inom štáte;
- b) finančných prostriedkov alebo finančnej pomoci v súvislosti s položkami uvedenými v prílohe II, a to najmä grantov, pôžičiek a poistenia vývozného úveru, na akúkoľvek predaj, dodávku, presun alebo vývoz uvedených položiek alebo na poskytnutie súvisiacej technickej pomoci priamo alebo nepriamo akejkoľvek fyzickej alebo právnickej osobe, subjektu alebo orgánu v Rusku vrátane jeho výhradnej hospodárskej zóny a kontinentálneho šelfu, alebo ak sa takáto pomoc týka položiek na použitie v Rusku vrátane jeho výhradnej hospodárskej zóny a kontinentálneho šelfu, akejkoľvek osobe, subjektu alebo orgánu v akejkoľvek inom štáte.

V náležite odôvodnených naliehavých prípadoch uvedených v článku 3 ods. 5 sa poskytovanie služieb uvedených v tomto odseku môže uskutočňovať bez predchádzajúceho povolenia pod podmienkou, že poskytovateľ oznámi príslušnému orgánu poskytnutie služieb do piatich pracovných dní po ich poskytnutí.

4. Ak sa žiada o povolenia podľa odseku 3 tohto článku, uplatňuje sa primerane článok 3 a najmä jeho odseky 2 a 5.“

22 Podľa článku 5 uvedeného nariadenia:

„...“

2. Zakazuje sa priamo alebo nepriamo nakupovať, predávať, poskytovať investičné služby alebo pomoc pri vydávaní prevoditeľných cenných papierov a nástrojov peňažného trhu alebo inak s nimi nakladať, ak ich splatnosť presahuje 30 dní a ak boli vydané po 12. septembri 2014 týmito subjektmi:

...

- b) právnickou osobou, subjektom alebo orgánom usadenými v Rusku, ktoré sú z viac ako 50 % vo verejnom vlastníctve alebo pod verejnou kontrolou, ktorých odhadované celkové aktíva presahujú 1 milión ruských rubľov a ktorých minimálne 50 % odhadovaných príjmov pochádza z predaja alebo prepravy surovej ropy alebo ropných produktov, ako sú uvedené v prílohe VI [konkrétne Rosneft, Transneft a Gazprom Neft];
- c) právnickou osobou, subjektom alebo orgánom usadenými mimo Únie, ktoré z viac ako 50 % priamo alebo nepriamo vlastní subjekt uvedený v písmenách a) alebo b) tohto odseku, alebo
- d) právnickou osobou, subjektom alebo orgánom, ktoré konajú v mene alebo na základe pokynov subjektu uvedeného v písmenách a), b) alebo c) tohto odseku.

3. Zakazuje sa po 12. septembri 2014 priamo alebo nepriamo uzatvárať akúkoľvek dohodu alebo zúčastňovať sa na akejkoľvek dohode o poskytovaní nových pôžičiek alebo úverov, ktorých splatnosť presahuje 30 dní, akejkoľvek právnickej osobe, subjektu alebo orgánu uvedeným v odseku 1 alebo 2.

Zákaz sa nevzťahuje na:

- a) pôžičky alebo úvery, ktoré majú osobitný a preukázaný cieľ poskytovať financovanie nezakázaných dovozov alebo vývozov tovaru a nefinančných služieb medzi Úniou a akýmkoľvek tretím štátom, vrátane výdavkov na tovar a služby z iného tretieho štátu, ktoré sú potrebné na plnenie zmlúv o vývoze alebo dovoze, alebo
- b) pôžičky, ktorých osobitným a preukázaným cieľom je poskytovať núdzové financovanie na splnenie kritérií solventnosti a likvidity pre právnické osoby usadené v Únii, ktorých vlastnícke práva z viac ako 50 % patria subjektu uvedenému v prílohe III [konkrétne Sberbank, VTB Bank, Gazprombank, Vnešekonombank (VEB) a Rosselchozbank].

...“

23 Článok 8 ods. 1 tohto istého nariadenia stanovuje:

„Členské štáty stanovujú pravidlá o ukladaní sankcií za porušovanie ustanovení tohto nariadenia a prijímajú všetky potrebné opatrenia na ich vykonávanie. Stanovené sankcie musia byť účinné, primerané a odradzujúce.“

24 Článok 11 nariadenia č. 833/2014 stanovuje:

„1. Neuznajú sa žiadne nároky v súvislosti so žiadnou zmluvou alebo transakciou, ktorých plnenie bolo úplne alebo čiastočne, priamo alebo nepriamo dotknuté opatreniami uloženými podľa tohto nariadenia, vrátane nárokov na náhradu škody alebo akýchkoľvek iných nárokov tohto druhu, ako je napríklad nárok na kompenzáciu alebo pohľadávka so zárukou, predovšetkým nárok na predĺženie platnosti alebo vyplatenie dlhopisu, záruky alebo zabezpečenia, najmä finančnej záruky alebo finančného zabezpečenia v akejkoľvek forme, ak ich predložia:

- a) subjekty uvedené... v článku 5 ods. 2 písm. c) alebo d) alebo [v prílohe]... VI [konkrétne Rosneft, Transneft a Gazprom Neft];
- b) akákoľvek iná ruská osoba, subjekt alebo orgán;
- c) akákoľvek osoba, subjekt alebo orgán konajúce prostredníctvom alebo v mene jednej z osôb, subjektov alebo orgánov uvedených v písm. a) alebo b) tohto odseku.

2. Pri akejkoľvek konaní, ktorého cieľom je vymáhanie pohľadávky, nesie dôkazné bremeno o tom, že uspokojenie tejto pohľadávky nie je odsekom 1 zakázané, osoba, ktorá túto pohľadávku vymáha.

3. Týmto článkom nie je dotknuté právo osôb, subjektov a orgánov uvedených v odseku 1 na súdne preskúmanie zákonnosti neplnenia zmluvných záväzkov v súlade s týmto nariadením.“

25 Príloha II nariadenia č. 833/2014 uvádza položky, ktorých predaj, dodávka, presun alebo vývoz do Ruska si vyžadujú predchádzajúce povolenie v súlade s článkom 3 tohto nariadenia.

Skutkový stav sporu vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 26 Hlavy štátov alebo predsedovia vlád členských štátov Únie, ktorí 6. marca 2014 odsúdili „nevyprovokované narušenie ukrajinskej zvrchovanosti a územnej celistvosti zo strany Ruskej federácie“, rozhodli pozastaviť dvojstranné rozhovory s Ruskou federáciou o vízových záležitostiach, ako aj rozhovory s Ruskou federáciou o novej komplexnej dohode, ktorá mala nahradiť dohodu o partnerstve medzi EÚ a Ruskom, a vyhlásili, že akékoľvek ďalšie kroky Ruskej federácie, ktoré by mohli destabilizovať situáciu na Ukrajine, budú mať ďalekosiahle následky na vzťahy medzi Úniou a jej členskými štátmi na jednej strane a Ruskou federáciou na druhej strane, a to v širokej škále hospodárskych oblastí.
- 27 Rada následne v roku 2014 prijala v rámci spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky (SZBP) sériu reštriktívnych opatrení v reakcii na konania Ruskej federácie, ktoré boli považované za konania destabilizujúce situáciu na Ukrajine. S prihliadnutím na závažnosť situácie v tomto štáte napriek tomu, že v marci 2014 boli zavedené cestovné obmedzenia, ako aj zmrazenie aktív určitých fyzických a právnických osôb, prijala Rada 31. júla 2014 rozhodnutie 2014/512, ktoré bolo následne zmenené v septembri a decembri toho istého roka, na účely zavedenia reštriktívnych opatrení zameraných na oblasti prístupu na kapitálové trhy, obrany, tovaru s dvojakým použitím, ako aj citlivých technológií, najmä v odvetví energetiky.
- 28 Rada, ktorá sa domnievala, že tieto reštriktívne opatrenia patria do oblasti pôsobnosti Zmluvy o FEÚ a ich vykonávanie si vyžaduje regulačné opatrenie na úrovni Únie, prijala nariadenie č. 833/2014, ktoré obsahuje podrobné ustanovenia na účely uplatňovania požiadaviek rozhodnutia 2014/512 tak na úrovni Únie, ako aj v členských štátoch. Toto nariadenie, ktoré bolo pôvodne prijaté v rovnaký deň ako uvedené rozhodnutie, bolo následne pozmenené súčasne s uvedeným rozhodnutím tak, aby odzrkadľovalo jeho následné zmeny.
- 29 Deklarovaným cieľom týchto reštriktívnych opatrení bolo zvýšiť Ruskej federácii náklady na konanie, ktoré vyvíja v snahe narušiť územnú celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny a s cieľom podporiť mierové riešenie krízy. Na tento účel zaviedlo rozhodnutie 2014/512 predovšetkým zákazy vývozu určitých výrobkov a citlivých technológií určených pre ropné odvetvie v Rusku, ako aj obmedzenia prístupu na európske kapitálové trhy vzťahujúce sa na určité hospodárske subjekty tohto odvetvia.
- 30 Rosneft je spoločnosť registrovaná v Rusku, ktorej činnosť sa zameriava na odvetvie ropy a plynu. Podľa informácií poskytnutých vnútroštátnym súdom vlastní 69,5 % akcií tejto spoločnosti subjekt Rosneftegaz OJSC, ktorý je vo vlastníctve ruského štátu. Menšinu akcií spoločnosti Rosneft, konkrétne 19,75 % vlastní BP Russian Investments Ltd., dcérska spoločnosť britskej ropnej spoločnosti BP plc. Zvyšných 10,75 % emitovaných akcií spoločnosti Rosneft je kótovaných na burze. Podľa rozhodnutia vnútroštátneho súdu činnosti spoločnosti Rosneft, ako aj spoločností jej skupiny, zahŕňajú prieskum, ťažbu, rafináciu uhľovodíkov, ako aj predaj surovej ropy a plynu v Rusku a v zahraničí. Jej prieskumné činnosti zahŕňajú operácie vo vodách hlbších ako 150 metrov v regióne Arktídy a v bridlicových formáciách.
- 31 Od 8. septembra 2014 je Rosneft na základe rozhodnutia 2014/512 a v nadväznosti na toto rozhodnutie aj na základe nariadenia č. 833/2014 v prílohách oboch týchto aktov uvedená ako subjekt, na ktorý sa vzťahuje časť obmedzení zavedených týmito aktmi.
- 32 Rosneft podala proti reštriktívnym opatreniam žaloby na súd Únie, ako aj na vnútroštátne sudy v Spojenom kráľovstve. Dňa 9. októbra 2014 podala na Všeobecný súd Európskej únie žalobu o neplatnosť, ktorou sa domáha zrušenia sporných aktov. Následne táto spoločnosť podala 20. novembra 2014 návrh na súdne preskúmanie na High Court of Justice (England & Wales),

Queen's Bench Division (Divisional Court) [Vyšší súdny dvor (Anglicko a Wales), oddelenie Queen's Bench (senát oddelenia), Spojené kráľovstvo]. V rámci konania uvedeného ako posledné Rosneft tvrdí, že reštriktívne opatrenia prijaté Radou, ako aj ich vykonávajúce vnútroštátne opatrenia sú neplatné.

- 33 Vnútroštátny súd sa domnieva, že návrh na súdne preskúmanie, ktorý mu bol podaný, sa týka vnútroštátnych opatrení prijatých žalovanou stranou v konaní vo veci samej na účely vykonania aktov Únie, ktoré ukladajú napadnuté reštriktívne opatrenia. Toto súdne preskúmanie sa jednak týka zákonnosti právnej úpravy zavádzajúcej trestnoprávne sankcie za porušenie ustanovení nariadenia č. 833/2014 týkajúcich sa finančných služieb a ropného odvetvia, a jednak správnosti určitých vyhlásení FCA týkajúcich sa pojmu „finančná pomoc“ a uplatnenia tohto nariadenia na prevoditeľné cenné papiere emitované vo forme medzinárodných certifikátov, ktoré predstavujú cenné papiere (*Global Depositary Receipts*, globálne vkladové potvrdenky, ďalej len „GVP“).
- 34 Vnútroštátny súd však konštatuje, že uvedená žaloba sa tiež týka platnosti aktov práva Únie. V tejto súvislosti odkazuje na rozsudok z 22. októbra 1987, Foto-Frost (314/85, EU:C:1987:452), a domnieva sa, že nemá právomoc preskúmať platnosť týchto aktov. Hoci sa vnútroštátny súd nechce vyjadriť k právomoci Súdneho dvora uskutočniť toto preskúmanie, najmä pokiaľ ide o akty prijaté v kontexte SZBP, jednako však pripomína, že opatrenia prijaté v tejto oblasti môžu mať závažné dôsledky pre fyzické a právnické osoby a že zásada prístupu k súdu na účely preskúmania zákonnosti aktov výkonnej moci má kľúčovú povahu.
- 35 Podľa uvedeného súdu sa Rosneft v podstate domnieva, že sporné akty sú po prvé v rozpore s viacerými článkami dohody o partnerstve medzi EÚ a Ruskom. Po druhé nerešpektujú povinnosť odôvodnenia stanovenú v článku 296 ZFEÚ, čím bolo porušené právo na spravodlivý proces a právo na účinnú súdnu ochranu. Po tretie sú ustanovenia týchto aktov týkajúce sa ropného odvetvia nezlučiteľné so zásadou rovnosti zaobchádzania a ich prijatím sa Rada dopustila zneužitia právomoci. Po štvrté sú tieto ustanovenia neprimerané vo vzťahu k cieľu sledovanému uvedenými aktmi a sú v rozpore so slobodou podnikania a vlastníckeho práva spoločnosti Rosneft. Po piate nariadenie č. 833/2014 nevykonáva správne rozhodnutie 2014/512. Napokon po šieste v rozsahu, v akom boli členské štáty povinné prijať sankcie na účely zabezpečenia vykonania sporných aktov, sú z dôvodu ich nepresných ustanovení porušené zásady právnej istoty a zákonnosti trestných činov a trestov.
- 36 V prípade, že Súdny dvor dospeje k záveru, že sporné akty sú platné, má vnútroštátny súd pochybnosti o ich výklade. Vnútroštátny súd, ktorý sa domnieva sa, že znenie reštriktívnych opatrení dotknutých vo veci samej treba v celej Únii vykladať jednotne, uvádza, že v konaní vo veci samej konštatoval rozdiely v praxi orgánov iných členských štátov týkajúcej sa správneho výkladu niektorých ustanovení sporných aktov.
- 37 Vnútroštátny súd v závere spresňuje, že preskúmal tvrdenie strán v konaní vo veci samej o možnosti predložiť Súdnemu dvoru v prejednávacom konaní návrh na začatie prejudiciálneho konania, a to predovšetkým s prihliadnutím na to, že Rosneft už na Všeobecný súd podala žalobu o neplatnosť sporných aktov. Na základe judikatúry vychádzajúcej z rozsudku zo 14. decembra 2000, Masterfoods a HB (C-344/98, EU:C:2000:689), sa však vnútroštátny súd domnieva, že mu prináleží posúdiť, či treba konanie prerušiť až do vydania konečného rozhodnutia o takej žalobe o neplatnosť alebo či treba na Súdny dvor podať návrh na začatie prejudiciálneho konania.
- 38 Za týchto podmienok High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Divisional Court) [Vyšší súdny dvor (Anglicko a Wales), oddelenie Queen's Bench (senát oddelenia)] rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:
- „1. Najmä so zreteľom na článok 19 ods. 1 ZEÚ, ako aj na články 24 a 40 ZEÚ, článok 47 [Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“)] a článok 275 [druhý] odsek ZFEÚ, má Súdny dvor právomoc rozhodovať v prejudiciálnom konaní podľa článku 267 ZFEÚ o platnosti článku 1 ods. 2 písm. b) až d), článku 1 ods. 3, článkov 4, 4a a 7, ako aj prílohy III rozhodnutia 2014/512?

2. a) Je neplatné niektoré alebo viacero z nasledujúcich ustanovení (ďalej len „dotknuté ustanovenia“) nariadenia č. 833/2014 a, pokiaľ má Súdny dvor právomoc o tom rozhodnúť, rozhodnutia 2014/512:
- i) články 4 a článok 4a rozhodnutia 2014/512;
 - ii) články 3 a 3a, článok 4 ods. 3 a 4 a príloha II nariadenia č. 833/2014,
- (ďalej len spoločne „ustanovenia týkajúce sa ropného odvetvia“);
- iii) článok 1 ods. 2 písm. b) až d), článok 1 ods. 3, ako aj príloha III rozhodnutia 2014/512;
 - iv) článok 5 ods. 2 písm. b) až d), článok 5 ods. 3, ako aj príloha VI nariadenia č. 833/2014,
- (ďalej len spoločne „ustanovenia týkajúce sa cenných papierov a pôžičiek“);
- v) článok 7 rozhodnutia 2014/512 a
 - vi) článok 11 nariadenia č. 833/2014?
- b) Pokiaľ sú dotknuté ustanovenia platné, prieči sa zásadám právnej istoty a určitosti uplatniteľných predpisov (*nulla poena sine lege certa*), aby členský štát uložil trestnoprávne sankcie podľa článku 8 nariadenia č. 833/2014 predtým, než Súdny dvor dostatočne objasní skutkovú podstatu dotknutého trestného činu?
3. Pokiaľ sú dotknuté zákazy a opatrenia uvedené v druhej otázke písm. a) platné:
- a) Zahŕňa pojem „finančná pomoc“ v článku 4 ods. 3 nariadenia č. 833/2014 spracovanie platby bankou alebo inou finančnou inštitúciou?
 - b) Zakazuje článok 5 nariadenia č. 833/2014 vydávanie alebo iné obchodovanie s medzinárodnými certifikátmi (... „GVP“), ktoré boli vydané 12. septembra 2014 alebo neskôr podľa zmluvy o vklade s niektorým zo subjektov uvedených v prílohe VI, pokiaľ ide o akcie niektorého z týchto subjektov, ktoré boli vydané pred 12. septembrom 2014?
 - c) Ak Súdny dvor zaujme názor, že ide o nedostatok jasnosti, ktorý môže Súdny dvor vhodným spôsobom odstrániť tým, že poskytne ďalšie usmernenie, ako sa majú správne vykladať pojmy „bridlicový“ a „vody hlbšie ako 150 metrov“ v článku 4 rozhodnutia 2014/512 a článkoch 3 a 3a nariadenia č. 833/2014? Konkrétne, pokiaľ to Súdny dvor bude považovať za nevyhnutné a vhodné, môže poskytnúť geologický výklad pojmu „bridlicový“, ktorý sa má použiť pri vykonávaní tohto nariadenia, a objasniť, či sa „vody hlbšie ako 150 metrov“ majú merať v bode vrtu alebo inde?“

O návrhu na opätovné otvorenie ústnej časti konania

- 39 Podaním podaným 10. augusta 2016 podala Rosneft návrh na opätovné otvorenie ústnej časti konania.
- 40 Na podporu svojho návrhu na úvod tvrdí, že analýza vykonaná v prejednávacom prípade generálnym advokátom v jeho návrhoch z 31. mája 2016 je nesprávna, pokiaľ ide o povinnosť Rady odôvodniť prijatie dotknutých reštriktívnych opatrení. Táto analýza podľa spoločnosti Rosneft tiež odhaľuje nepresné pochopenie rozdielov existujúcich medzi uvedenými reštriktívnymi opatreniami a opatreniami prijatými Úniou v kontexte jadrového programu Iránu a prináleží tak Súdnemu dvoru, aby získal v tejto súvislosti dodatočné informácie. Okrem toho generálny advokát analyzoval pojem „legislatívne akty“ v zmysle článku 31 ZEÚ spôsobom, ktorý bol odlišný od prístupu, ktorý zaujal generálny advokát Wahl vo svojich návrhoch vo veci, ktorá viedla k vydaniu rozsudku z 19. júla 2016, H/Rada a Komisia (C-455/14 P, EU:C:2016:212), ktoré boli prednesené potom, ako sa konalo pojednávanie v tejto veci. Napokon by malo byť ústne konanie otvorené preto, že v nadväznosti na výsledok referenda, ktoré sa konalo 23. júna 2016 v Spojenom kráľovstve, o zotrvaní tohto štátu v Únii, môže dôjsť k rýchlym zmenám, pokiaľ ide o právomoc Súdneho dvora, ako aj možnosti výkonu jeho rozsudkov.

- 41 Z ustálenej judikatúry vyplýva, že Súdny dvor môže v súlade s článkom 83 svojho rokovacieho poriadku bez návrhu, na návrh generálneho advokáta alebo aj na návrh účastníkov konania nariadiť opätovné otvorenie ústnej časti konania, ak usúdi, že nemá dostatok informácií alebo že vec má byť rozhodnutá na základe tvrdenia, ku ktorému sa účastníci konania nevyjadrili (rozsudok z 15. septembra 2011, Accor, C-310/09, EU:C:2011:581, bod 19 a citovaná judikatúra). Naopak Štatút Súdneho dvora Európskej únie a jeho rokovací poriadok neupravujú možnosť účastníkov konania podať pripomienky v reakcii na návrhy prednesené generálnym advokátom (rozsudok zo 16. decembra 2010, Stichting Natuur en Milieu a i., C-266/09, EU:C:2010:779, bod 28, ako aj citovaná judikatúra).
- 42 Pokiaľ ide o pripomienky spoločnosti Rosneft týkajúce sa tvrdenia nachádzajúceho sa v návrhoch generálneho advokáta v prejednávanej veci, treba uviesť, že ich prevažným účelom je kritizovanie uvedeného návrhu. Z judikatúry citovanej v predchádzajúcom bode vyplýva, že podanie takých pripomienok nie je stanovené predpismi upravujúcimi konanie pred Súdnym dvorom.
- 43 Pokiaľ ide ďalej o návrh na opätovné otvorenie ústneho konania z dôvodu referenda, ktoré sa konalo 23. júna 2016 v Spojenom kráľovstve, o zotrvaní tohto štátu v Európskej únii, Rosneft nevysvetlila, v čom by táto udalosť mala mať vplyv na právomoc Súdneho dvora alebo na záväznosť jeho rozsudkov.
- 44 Za týchto podmienok Súdny dvor po vypočutí generálneho advokáta dospel k záveru, že v prejednávanom prípade má k dispozícii všetky informácie potrebné na odpoveď na otázky položené vnútroštátnym súdom a že ku všetkým tvrdeniam nevyhnutným pre rozhodnutie predmetnej veci sa účastníci konania vyjadrili.
- 45 Návrh na opätovné otvorenie ústnej časti konania preto treba zamietnuť.

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

- 46 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa články 19, 24 a 40 ZEÚ, článok 275 ZFEÚ, ako aj článok 47 Charty majú vykladať v tom zmysle, že Súdny dvor má právomoc rozhodnúť v prejudiciálnom konaní na základe článku 267 ZFEÚ o platnosti aktu prijatého na základe ustanovení týkajúcich sa SZBP, akým je rozhodnutie 2014/512.
- 47 Predtým, ako sa rozhodne o merite tejto otázky, treba preskúmať námietky týkajúce sa jej prípustnosti, ktoré podali niektoré zúčastnené strany.

O prípustnosti

- 48 Estónska a poľská vláda, ako aj Rada sa domnievajú, že prvá otázka je neprípustná. Tieto zúčastnené strany spochybňujú potrebu zodpovedania tejto otázky, pretože sa domnievajú, že vnútroštátny súd nevysvetlil vzťah medzi touto otázkou a súdnym konaním na vnútroštátnej úrovni. Navyše Rada tvrdí, že otázky vznesené v konaní vo veci samej možno vyriešiť iba s prihliadnutím na nariadenie č. 833/2014 bez nevyhnutnosti rozhodnúť o platnosti rozhodnutia 2014/512.
- 49 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že ak sa pred vnútroštátnym súdom namieta otázka platnosti aktu prijatého inštitúciami Únie, je záležitosťou tohto súdu zväziť, či rozhodnutie o prejudiciálnej otázke v tejto súvislosti je potrebné pre vyhlásenie jeho rozsudku, a teda požiadať Súdny dvor o rozhodnutie o tejto otázke. Vzhľadom na to, že sa otázky položené vnútroštátnym súdom týkajú platnosti právneho predpisu práva Únie, je Súdny dvor v zásade povinný rozhodnúť (rozsudok z 3. júna 2008, Intertanko a i., C-308/06, EU:C:2008:312, bod 31, ako aj citovaná judikatúra).

- 50 Súdny dvor môže odmietnuť rozhodovať o prejudiciálnej otázke položenej vnútroštátnym súdom v zmysle článku 267 ZFEÚ, iba pokiaľ požiadavky na obsah návrhu na začatie prejudiciálneho konania uvedené v článku 94 rokovacieho poriadku nie sú splnené a pokiaľ je zjavné, že výklad alebo posúdenie platnosti predpisu Únie, o ktoré žiada vnútroštátny súd, nemajú žiadny vzťah k existencii alebo predmetu sporu vo veci samej, alebo pokiaľ ide o hypotetický problém [pozri v tomto zmysle rozsudky z 10. decembra 2002, *British American Tobacco (Investments) a Imperial Tobacco*, C-491/01, EU:C:2002:741, bod 35; z 5. júla 2016, *Ogňanov*, C-614/14, EU:C:2016:514, bod 19, ako aj z 15. novembra 2016, *Ullens de Schooten*, C-268/15, EU:C:2016:874, bod 54].
- 51 V prejednávacom prípade vyplýva z rozhodnutia vnútroštátneho súdu, že Rosneft v konaní vo veci samej spochybňuje platnosť niektorých ustanovení rozhodnutia 2014/512. Podľa vnútroštátneho súdu sa diskusie, ktoré sa na ňom uskutočnili, týkali najmä návrhu, podľa ktorého mu v prípade nedostatku právomoci Súdneho dvora rozhodnúť o platnosti tohto rozhodnutia prináleží, aby v súlade s článkom 19 ods. 1 druhým pododsekom ZEÚ stanovil prostriedky nápravy potrebné na zabezpečenie účinnej súdnej ochrany v oblasti SZBP.
- 52 Keďže sa vnútroštátny súd domnieva, že musí analyzovať svoju vlastnú právomoc na základe právomoci Súdneho dvora, prvá otázka týkajúca sa právomoci Súdneho dvora priamo súvisí s predmetom sporu vo veci samej.
- 53 Navyše v prejednávacom prípade treba vychádzať z toho, že preskúmanie iba otázok vznesených vo veci samej s prihliadnutím na nariadenie č. 833/2014 sa môže javiť ako nedostatočné pre vyriešenie obáv vnútroštátneho súdu o platnosti dotknutých reštriktívnych opatrení.
- 54 Uvedený súd sa totiž domnieva, že nenapadnuteľnosťou rozhodnutí Rady prijatých v rámci SZBP by mohlo byť dotknuté základné právo prístupu k spravodlivosti, a pripomína, že článok 19 ZEÚ vyžaduje, aby bola v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie, zabezpečená účinná súdna ochrana.
- 55 Preto sa tak v prípade, že platnosť nariadenia prijatého na základe článku 215 ZFEÚ vyžaduje predchádzajúce prijatie platného rozhodnutia, ktoré je v súlade s ustanoveniami o SZBP, zdá sa byť otázka platnosti rozhodnutia 2014/512 v kontexte prejednávanej veci relevantná.
- 56 Ďalej treba pripomenúť, že členské štáty musia na základe článku 29 ZEÚ dohliadať na to, aby ich vnútroštátne politiky zodpovedali pozíciám Únie, ktoré sú prijímané v rámci SZBP. Z toho vyplýva, že prípadná neplatnosť nariadenia č. 833/2014 v zásade nemá vplyv na povinnosť členských štátov dohliadať na to, aby ich vnútroštátne politiky boli v súlade s reštriktívnymi opatreniami stanovenými podľa rozhodnutia 2014/512. Preto v rozsahu, v akom má Súdny dvor právomoc preskúmať platnosť rozhodnutia 2014/512, je také preskúmanie potrebné na vymedzenie rozsahu povinností vyplývajúcich z tohto rozhodnutia, a to nezávisle na otázke týkajúcej sa platnosti nariadenia č. 833/2014.
- 57 Zo všetkých vyššie uvedených úvah vyplýva, že prvá otázka položená vnútroštátnym súdom je prípustná.

O veci samej

- 58 Vláda Spojeného kráľovstva, česká, estónska, francúzska a poľská vláda, ako aj Rada sa domnievajú, že podľa článku 24 ods. 1 druhého pododseku prvej vety ZEÚ a článku 275 ZFEÚ nemá Súdny dvor právomoc rozhodovať v prejudiciálnom konaní o platnosti rozhodnutia 2014/512.
- 59 Podľa Komisie článok 24 ods. 1 ZEÚ a článok 275 ZFEÚ nevylučujú právomoc Súdneho dvora rozhodnúť o platnosti rozhodnutia 2014/512 aj v rámci návrhu na začatie prejudiciálneho konania. No na to, aby Súdny dvor mal v takej situácii právomoc, treba, aby jednak žalobca vo veci samej, ktorý sa

obráti na vnútroštátny súd, spĺňal podmienky stanovené v článku 263 štvrtom odseku ZFEÚ a jednak, aby predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti reštriktívnych opatrení voči fyzickým alebo právnickým osobám. Komisia sa v prejednávanej veci domnieva, že tieto podmienky nie sú splnené.

- 60 Najprv treba uviesť, že hoci podľa článku 24 ods. 1 druhého pododseku poslednej vety ZEÚ a článku 275 prvého odseku ZFEÚ nemá Súdny dvor v zásade právomoc, pokiaľ ide o ustanovenia týkajúce sa SZBP, ani pokiaľ ide o akty prijaté na základe týchto ustanovení (rozsudok z 19. júla 2016, H/Rada a Komisia, C-455/14 P, EU:C:2016:569, bod 39), treba však pripomenúť, že Zmluvy výslovne stanovujú dve výnimky z tejto zásady. Po prvé sa totiž tak v článku 24 ods. 1 druhom pododseku poslednej vety ZEÚ, ako aj v článku 275 druhom odseku ZFEÚ stanovuje, že Súdny dvor má právomoc dohliadať na dodržiavanie článku 40 ZEÚ. Po druhé sa v článku 24 ods. 1 druhom pododseku poslednej vety ZEÚ zveruje Súdnemu dvoru právomoc preskúmať zákonnosť niektorých rozhodnutí, ako sa ustanovuje v článku 275 druhom odseku ZFEÚ. Toto ustanovenie uvedené ako posledné stanovuje právomoc Súdnemu dvoru rozhodovať o žalobách podaných v súlade s podmienkami ustanovenými v článku 263 štvrtom odseku ZFEÚ, ktorými sa preskúmava zákonnosť rozhodnutí zavádzajúcich reštriktívne opatrenia voči fyzickým alebo právnickým osobám, ktoré prijala Rada na základe ustanovení týkajúcich sa SZBP.
- 61 Preto sa treba domnievať, že prvá otázka v podstate obsahuje dve témy, ktorými sa treba zaoberať. Po prvé sa týka určenia, či má Súdny dvor na základe návrhu na začatie prejudiciálneho konania podaného vnútroštátnym súdom podľa článku 267 ZFEÚ právomoc dohliadať na dodržiavanie článku 40 ZEÚ Radou, keď táto inštitúcia prijala rozhodnutie 2014/512. Po druhé smeruje táto otázka k overeniu toho, či má Súdny dvor právomoc preskúmať zákonnosť reštriktívnych opatrení prijatých voči fyzickým alebo právnickým osobám, ktorých prijatie je stanovené týmto rozhodnutím, a to nielen v prípade, ak tieto osoby podajú žalobu o neplatnosť proti týmto opatreniam na súd Únie na základe článkov 256 a 263 ZFEÚ, ale aj v prípade, že vnútroštátny súdny orgán, ktorý má pochybnosti o platnosti takých opatrení, položí Súdnemu dvoru návrh na začatie konania o prejudiciálnej otázke v rámci prejudiciálneho konania upraveného v článku 267 ZFEÚ.
- 62 V tejto súvislosti treba v prvom rade, pokiaľ ide o právomoc Súdnemu dvoru, dohliadať na dodržiavanie článku 40 ZEÚ, uviesť, že Zmluvy neupravujú žiadny konkrétny spôsob pre výkon takého súdneho dohľadu. Za týchto podmienok sa na taký dohľad vzťahuje všeobecná právomoc, ktorú článok 19 ZEÚ priznáva Súdnemu dvoru na účely zabezpečenia dodržiavania práva pri výklade a uplatnení Zmlúv. Okrem úpravy tejto všeobecnej právomoci sa v článku 19 ods. 3 písm. b) ZEÚ uvádza, že Súdny dvor na základe žiadosti vnútroštátnych súdnych orgánov rozhoduje o prejudiciálnych otázkach okrem iného o platnosti aktov prijatých inštitúciami Únie.
- 63 Z toho vyplýva, že Súdny dvor má právomoc rozhodovať o návrhu na začatie prejudiciálneho konania o prejudiciálnej otázke, ktorá sa týka zlučiteľnosti rozhodnutia 2014/512 s článkom 40 ZEÚ.
- 64 V druhom rade sa treba zaoberať právomocou Súdnemu dvoru rozhodovať o prejudiciálnych otázkach, v ktorých ide o posúdenie platnosti rozhodnutí prijatých v oblasti SZBP, akými je rozhodnutie 2014/512, ak tieto rozhodnutia stanovujú reštriktívne opatrenia voči fyzickým a právnickým osobám.
- 65 V súlade so znením článku 24 ods. 1 druhého pododseku poslednej vety ZEÚ a článku 275 druhým odsekom ZFEÚ zverujú Zmluvy Súdnemu dvoru právomoc preskúmať zákonnosť rozhodnutí Rady, ktorými sa zavádzajú reštriktívne opatrenia voči fyzickým alebo právnickým osobám. Zatiaľ čo článok 24 ods. 1 ZEÚ priznáva Súdnemu dvoru právomoc preskúmať zákonnosť určitých rozhodnutí upravených v článku 275 druhom odseku ZFEÚ, toto ustanovenie uvedené ako posledné stanovuje, že Súdny dvor má právomoc rozhodovať o žalobách podaných v súlade s podmienkami ustanovenými v článku 263 štvrtom odseku ZFEÚ týkajúcimi sa tohto preskúmania zákonnosti.

- 66 Preskúmanie zákonnosti aktov Únie, ktoré zabezpečuje Súdny dvor na základe Zmlúv, vyplýva podľa ustálenej judikatúry z dvoch doplňujúcich sa súdnych konaní. Zmluva o FEÚ totiž vo svojich článkoch 263 a 277 na jednej strane a vo svojom článku 267 na druhej strane zriadila ucelený systém právnych prostriedkov a postupov zaručujúcich preskúmanie zákonnosti aktov Únie, ktorá je zverená súdom Únie (pozri rozsudky 23. apríla 1986, *Les Verts/Parlament*, 294/83, EU:C:1986:166, bod 23; z 25. júla 2002, *Unión de Pequeños Agricultores/Rada*, C-50/00 P, EU:C:2002:462, bod 40, ako aj z 3. októbra 2013, *Inuit Tapiriit Kanatami a i./Parlament a Rada*, C-583/11 P, EU:C:2013:625, bod 92).
- 67 Neoddeliteľnou súčasťou tohto uceleného systému právnych prostriedkov a postupov je, že osoby podliehajúce súdnej právomoci majú v rámci žaloby podanej na vnútroštátnom súde právo napadnúť zákonnosť ustanovení obsiahnutých v aktoch Únie, ktoré slúžia ako základ vnútroštátneho rozhodnutia alebo aktu prijatého v ich neprospech, a dovoľávať sa pri tom neplatnosti takých ustanovení a žiadať tento súd, ktorý sám nemá právomoc konštatovať takú neplatnosť, aby sa obrátil na Súdny dvor prostredníctvom prejudiciálnej otázky, ibaže by tieto subjekty boli bezpochyby oprávnené podať žalobu proti uvedeným ustanoveniam na základe článku 263 ZFEÚ a toto právo nevyužili v stanovených lehotách (pozri v tomto zmysle rozsudky z 15. februára 2001, *Nachi Europe*, C-239/99, EU:C:2001:101, body 35 a 36, ako aj z 29. júna 2010, *E a F*, C-550/09, EU:C:2010:382, body 45 a 46).
- 68 Návrh na začatie prejudiciálneho konania týkajúci sa posúdenia platnosti predstavuje rovnako ako žaloba o neplatnosť spôsob preskúmania zákonnosti aktov Únie (pozri rozsudky z 22. októbra 1987, *Foto-Frost*, 314/85, EU:C:1987:452, bod 16; z 21. februára 1991, *Zuckerfabrik Süderdithmarschen a Zuckerfabrik Soest*, C-143/88 a C-92/89, EU:C:1991:65, bod 18; zo 6. decembra 2005, *ABNA a i.*, C-453/03, C-11/04, C-12/04 a C-194/04, EU:C:2005:741, bod 103, ako aj z 3. októbra 2013, *Inuit Tapiriit Kanatami a i./Parlament a Rada*, C-583/11 P, EU:C:2013:625, bod 95).
- 69 Táto zásadná vlastnosť systému súdnej ochrany Únie sa vzťahuje na preskúmanie zákonnosti rozhodnutí, ktorými sa zavádzajú reštriktívne opatrenia voči fyzickým alebo právnickým osobám v rámci SZBP.
- 70 Zo Zmluvy o EÚ ani zo Zmluvy o FEÚ totiž nevyplýva, že žaloba o neplatnosť podaná na Všeobecný súd na základe spoločných ustanovení článkov 256 a 263 ZFEÚ predstavuje jediný spôsob preskúmania zákonnosti rozhodnutí, ktorými sa zavádzajú reštriktívne opatrenia voči fyzickým alebo právnickým osobám, a že by bol vylúčený okrem iného návrh na začatie prejudiciálneho konania týkajúci sa posúdenia platnosti. V tejto súvislosti článok 24 ods. 1 druhý pododsek posledná veta ZEÚ odkazuje na článok 275 druhý odsek ZFEÚ nie na účely určenia druhu konania, v rámci ktorého môže Súdny dvor preskúmať zákonnosť určitých rozhodnutí, ale na účely určenia druhu rozhodnutí, ktorých zákonnosť môže byť Súdnym dvorom preskúmaná v rámci všetkých konaní, ktorých predmetom je také preskúmanie zákonnosti.
- 71 Keďže za vykonávanie rozhodnutia upravujúceho reštriktívne opatrenia voči fyzickým alebo právnickým osobám čiastočne zodpovedajú členské štáty, návrh na začatie konania o prejudiciálnej otázke týkajúcej sa posúdenia platnosti uvedených rozhodnutí plní zásadnú funkciu na zabezpečenie účinnej súdnej ochrany, najmä ak, ako je to v konaní vo veci samej, je v rámci vnútroštátneho súdneho konania spochybnená zákonnosť vnútroštátnych opatrení, ako zákonnosť aj samotného rozhodnutia prijatého v oblasti SZBP, ktoré je základom vnútroštátnych opatrení. S prihliadnutím na skutočnosť, že členské štáty zabezpečia, aby ich vnútroštátne politiky zodpovedali pozíciám Únie, ktoré sú prijímané rozhodnutiami Rady na základe článku 29 ZEÚ, sa totiž prístup k súdnemu preskúmaniu uvedených rozhodnutí javí ako nevyhnutný, ak tieto rozhodnutia upravujú prijatie reštriktívnych opatrení voči fyzickým alebo právnickým osobám.
- 72 Ako vyplýva z článku 2 ZEÚ, ktorý patrí k spoločným ustanoveniam Zmluvy o EÚ, ako aj z článku 21 ZEÚ týkajúceho sa vonkajšej činnosti Únie, na ktorý odkazuje článok 23 ZEÚ týkajúci sa SZBP, je Únia založená predovšetkým na hodnotách právneho štátu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 19. júla 2016, *H/Rada a Komisia*, C-455/14 P, EU:C:2016:569, bod 41, ako aj citovanú judikatúru).

- 73 Článok 47 Charty, ktorý predstavuje potvrdenie zásady účinnej súdnej ochrany, okrem toho podľa svojho prvého odseku vyžaduje, aby každý, koho práva a slobody zaručené právom Únie boli porušené, mal za podmienok ustanovených v tomto článku právo na účinný prostriedok nápravy pred súdom. Treba pripomenúť, že samotná existencia účinného súdneho preskúmania na účely dodržania ustanovení práva Únie je súčasťou existencie právneho štátu (pozri rozsudky z 18. decembra 2014, Abdida, C-562/13, EU:C:2014:2453, bod 45, a zo 6. októbra 2015, Schrems, C-362/14, EU:C:2015:650, bod 95).
- 74 Hoci článok 47 Charty nemôže založiť právomoc Súdného dvora, ak ju Zmluvy vylučujú, zásada účinnej súdnej ochrany však znamená, že vylúčenie právomoci Súdného dvora v oblasti SZBP sa musí vykladať reštriktívne.
- 75 Keďže konanie, ktoré umožňuje Súdnemu dvoru konať a rozhodovať o prejudiciálnych otázkach, má v súlade s úlohou priznanou tejto inštitúcii podľa článku 19 ods. 1 ZEÚ zabezpečiť dodržiavanie práva pri výklade a uplatňovaní Zmlúv, reštriktívny výklad právomoci, ktorú priznáva Súdnemu dvoru článok 275 druhý odsek ZFEÚ, na ktorý odkazuje článok 24 ods. 1 ZEÚ, by bol v rozpore s cieľmi tohto ustanovenia, ako aj zo zásadou účinnej súdnej ochrany (pozri analogicky rozsudky z 27. februára 2007, Gestoras Pro Amnistía a i./Rada, C-354/04 P, EU:C:2007:115, bod 53; z 27. februára 2007, Segi a i., C-355/04 P, EU:C:2007:116, bod 53; z 24. júna 2014, Parlament/Rada, C-658/11, EU:C:2014:2025, bod 70; z 12. novembra 2015, Elitaliana/Eulex Kosovo, C-439/13 P, EU:C:2015:753, bod 42, ako aj z 19. júla 2016, H/Rada a Komisia, C-455/14 P, EU:C:2016:569, bod 40).
- 76 Za týchto podmienok v rozsahu, v akom má Súdny dvor na základe článku 24 ods. 1 ZEÚ a článku 275 druhého odseku ZFEÚ vecnú právomoc rozhodnúť o platnosti aktov Únie, konkrétne najmä pokiaľ ide o reštriktívne opatrenia voči fyzickým alebo právnickým osobám, bol by výklad posledného uvedeného ustanovenia, ktorý by vylučoval možnosť súdov členských štátov obrátiť sa na Súdny dvor s návrhom na začatie konania o prejudiciálnej otázke vo veci platnosti rozhodnutí Rady upravujúcich prijatie takých opatrení, v rozpore so štruktúrou systému účinnej súdnej ochrany, ktorý je zavedený Zmluvami.
- 77 Napokon treba zamietnuť tvrdenie, podľa ktorého prináleží iba vnútroštátnym súdnym orgánom zabezpečiť účinnú súdnu ochranu v prípade nedostatku právomoci Súdného dvora rozhodnúť v prejudiciálnom konaní o platnosti rozhodnutí v oblasti SZBP upravujúcich prijatie reštriktívnych opatrení voči fyzickým alebo právnickým osobám.
- 78 Potreba koherentnosti systému súdnej ochrany totiž podľa ustálenej judikatúry vyžaduje, aby bola právomoc rozhodnúť o neplatnosti aktov inštitúcií Únie, ktorá bola vznesená pre vnútroštátnym súdom, vyhradená Súdnemu dvoru v rámci článku 267 ZFEÚ (pozri v tomto zmysle rozsudky z 22. októbra 1987, Foto-Frost, 314/85, EU:C:1987:452, bod 17, a zo 6. októbra 2015, Schrems, C-362/14, EU:C:2015:650, bod 62). K rovnakému záveru treba dospieť aj v prípade rozhodnutí v oblasti SZBP, vo vzťahu ku ktorým Zmluvy priznávajú Súdnemu dvoru právomoc preskúmania zákonnosti.
- 79 Okrem toho má Súdny dvor najlepšie predpoklady na to, aby posúdil platnosť aktov Únie vďaka možnostiam, ktorými disponuje v rámci prejudiciálneho konania, a ktoré mu umožňujú, aby jednak zhromaždil pripomienky členských štátov a inštitúcií Únie, ktorých akty sú spochybnené, a jednak požiadal členské štáty a inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie, ktoré nie sú účastníkmi konania, aby poskytli všetky informácie, ktoré považuje za potrebné pre konanie (pozri v tomto zmysle rozsudok z 22. októbra 1987, Foto-Frost, 314/85, EU:C:1987:452, bod 18).
- 80 Tento záver je podporený hlavným cieľom sledovaným článkom 267 ZFEÚ, ktorým je zabezpečiť jednotné uplatňovanie práva Únie vnútroštátnymi súdmi, pričom sa tento cieľ v prípade preskúmania zákonnosti rozhodnutí upravujúcich reštriktívne opatrenia voči fyzickým alebo právnickým osobám, uplatní s rovnakou silou ako v prípade iných aktov Únie. Pokiaľ ide o také rozhodnutia, rozdielny

prístup súdov členských štátov v otázke platnosti aktu Únie by totiž mohol ohroziť samotnú jednotnosť právneho poriadku Únie a poškodiť základnú požiadavku právnej istoty (pozri analogicky rozsudok z 22. februára 1990, Busseni, C-221/88, EU:C:1990:84, bod 15; zo 6. decembra 2005, Gaston Schul Douane-expediteur, C-461/03, EU:C:2005:742, bod 21, ako aj z 21. decembra 2011, Air Transport Association of America a i., C-366/10, EU:C:2011:864, bod 47).

- 81 S prihliadnutím na vyššie uvedené úvahy treba na prvú otázku odpovedať tak, že články 19, 24 a 40 ZEÚ, článok 275 ZFEÚ, ako aj článok 47 Charty sa majú vykladať v tom zmysle, že Súdny dvor má právomoc rozhodnúť v prejudiciálnom konaní na základe článku 267 ZFEÚ o platnosti aktu prijatého na základe ustanovení týkajúcich sa SZBP, akým je rozhodnutie 2014/512, za predpokladu, že návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka buď dohľadu nad dodržiavaním článku 40 ZEÚ týmto rozhodnutím, alebo preskúmania zákonnosti reštriktívnych opatrení voči fyzickým alebo právnickým osobám.

O druhej otázke písm. a)

- 82 Svojou druhou otázkou písm. a) sa vnútroštátny súd pýta Súdneho dvora na platnosť článku 1 ods. 2 písm. b) až d), článku 1 ods. 3, článkov 4, 4a a 7 a prílohy III rozhodnutia 2014/512, ako aj článkov 3 a 3a, článku 4 ods. 3 a 4, článku 5 ods. 2 písm. b) až d) a článku 5 ods. 3, článku 11, ako aj príloh II a VI nariadenia č. 833/2014.
- 83 Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu, ako aj z písomných pripomienok spoločnosti Rosneft vyplýva, že uvedená spoločnosť spochybňuje platnosť týchto ustanovení po prvé z dôvodu, že rozhodnutie 2014/512 bolo prijaté v rozpore s článkom 40 ZEÚ. Po druhé tvrdí, že uvedené ustanovenia sú nezlučiteľné s dohodou o partnerstve medzi EÚ a Ruskom. Po tretie sa domnieva, že prijatím týchto ustanovení Radou táto porušila povinnosť odôvodnenia, právo na obranu, právo na účinnú súdnu ochranu a právo na prístup k spisú. Po štvrté Rosneft uvádza, že došlo k porušeniu zásady rovnosti zaobchádzania. Po piate a šieste tvrdí, že ustanovenia dotknuté vo veci samej sú neplatné z dôvodu zneužitia právomoci Radou a z dôvodu rozporu medzi znením rozhodnutia 2014/512 a znením nariadenia č. 833/2014. Po siedme Rosneft tvrdí, že Rada porušila zásadu proporcionality a základné práva, ktorých sa uvedená spoločnosť môže dovolávať, najmä jej právo na slobodu podnikania a jej vlastnícke právo.

O dodržaní článku 40 ZEÚ rozhodnutím 2014/512 a nariadením č. 833/2014

- 84 Rosneft sa domnieva, že Rada porušila článok 40 ZEÚ, keď v rozhodnutí 2014/512 definovala pozíciu Únie k reštriktívnym opatreniam dotknutým v konaní vo veci samej príliš podrobne, čím zasiahla do právomoci na spoločné predkladanie návrhu vysokým predstaviteľom Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (ďalej len „vysoký predstaviteľ“) a Komisiou.
- 85 Pokiaľ ide o akty prijaté na základe ustanovenia týkajúceho sa SZBP, prináleží Súdnemu dvoru, aby predovšetkým na základe článku 275 druhého odseku prvej časti vety ZFEÚ a článku 40 ZEÚ zabezpečil, aby uskutočňovaním tejto politiky nebolo dotknuté uplatňovanie postupov a rozsah právomocí inštitúcií ustanovených Zmluvami na výkon právomocí Únie uvedených v Zmluve o FEÚ (rozsudok zo 14. júna 2016, Parlament/Rada C-263/14, EU:C:2016:435, bod 42).
- 86 Na účely preskúmania, či prijatie rozhodnutia 2014/512 Radou na základe článku 29 ZEÚ, ustanovenia týkajúceho sa SZBP, nezasahuje do právomocí a postupov stanovených Zmluvou o FEÚ, treba preskúmať obsah tohto rozhodnutia s prihliadnutím na právomoci a postupy stanovené v článku 215 ZFEÚ.

- 87 V tejto súvislosti treba konštatovať, že obsah rozhodnutia 2014/512 má zaiste podrobnú povahu. Ako vyplýva z jeho odôvodnenia 7, toto rozhodnutie má za cieľ zaviesť reštriktívne opatrenia zamerané na oblasti, ktoré sú charakterizované ich technickou povahou, vrátane prístupu na kapitálové trhy, trhy v oblastiach obrany, tovaru s dvojakým použitím, ako aj citlivých technológií, najmä v odvetví energetiky.
- 88 Z článkov 24 a 29 ZEÚ vyplýva, že Rada sa vo všeobecnosti snaží na základe jednomyselného rozhodovania definovať predmet reštriktívnych opatrení, ktoré Únia prijíma v oblasti SZBP. S prihliadnutím na široký rozsah účelov a cieľov SZBP, ako sú vyjadrené v článku 3 ods. 5 ZEÚ a článku 21 ZEÚ, ako aj v osobitných ustanoveniach týkajúcich sa SZBP, uvedených najmä v článkoch 23 a 24 ZEÚ, disponuje Rada širokými právomocami pri definovaní tohto predmetu.
- 89 Naopak článok 215 ZFEÚ, ktorý stanovuje prepojenie medzi cieľmi Zmluvy o EÚ v oblasti SZBP a činnosťami Únie, ktoré prinášajú hospodárske opatrenia spadajúce pod Zmluvu o FEÚ (pozri v tomto zmysle rozsudok z 19. júla 2012, Parlament/Rada, C-130/10, EU:C:2012:472, bod 59), umožňuje, aby Rada prijala kvalifikovanou väčšinou na základe spoločného návrhu vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a Komisie nariadenia na vykonanie reštriktívnych opatrení, ak tieto spadajú do pôsobnosti Zmluvy o FEÚ, ako aj predovšetkým na zabezpečenie jednotného uplatňovania vo všetkých členských štátoch. Pokiaľ ide o nariadenie č. 833/2014, toto preberá zásadný obsah rozhodnutia 2014/512, obsahuje tiež definície a spresnenia týkajúce sa uplatnenia reštriktívnych opatrení stanovených uvedeným rozhodnutím.
- 90 S prihliadnutím na rôzne funkcie týchto dvoch druhov aktov, kde jeden vymedzuje pozíciu Únie, ktorá sa týka reštriktívnych opatrení, ktoré treba prijať, a druhý je nástrojom na vykonanie uvedených opatrení na úrovni Únie, platí, že skutočnosť, že určité rozhodnutie prijaté Radou na základe článku 29 ZEÚ spresňuje predmet reštriktívnych opatrení, nemožno v zásade považovať za porušenie postupu na vykonanie uvedeného rozhodnutia, ktorý je stanovený v článku 215 ZFEÚ. Predovšetkým platí, že pokiaľ ide o oblasť, ktorá sa vyznačuje určitou technickou povahou, môže byť vhodné, aby Rada použila pri stanovovaní reštriktívnych opatrení presné znenie. Za týchto podmienok nemožno Rade vytýkať, že prijatím rozhodnutia 2014/512 stanovila časť obsahu nariadenia č. 833/2014.
- 91 Pokiaľ ide okrem toho o tvrdenie spoločnosti Rosneft, podľa ktorého je rozhodnutie 2014/512 v rozpore s článkom 40 ZEÚ, keďže predstavuje „legislatívny akt“, ktorého prijatie je v zmysle článkov 24 a 31 ZEÚ v oblasti SZBP zakázané, treba aj toto tvrdenie zamietnuť. Článok 289 ods. 3 ZFEÚ totiž stanovuje, že právne akty prijímané legislatívnym postupom sú legislatívnymi aktmi. Vylúčenie možnosti prijať legislatívne akty v oblasti SZBP zodpovedá vôli normotvorcu podriať túto politiku osobitným pravidlám a postupom, ako to vyplýva z článku 24 ZEÚ. Keďže tieto akty, ktoré sú definované najmä ustanoveniami týkajúcimi sa SZBP podľa hlavy V kapitoly 2 Zmluvy o EÚ, zavádzajú osobitné rozdelenie úloh inštitúcií Únie v tejto oblasti, platí, že prijímanie legislatívnych aktov v zmysle článku 289 ods. 3 ZFEÚ je v tomto kontexte nevyhnutne vylúčené.
- 92 Je však nesporné, že rozhodnutie 2014/512 nebolo prijaté podľa Zmluvy o FEÚ, ale na základe postupu stanoveného v článku 24 ZEÚ. Toto rozhodnutie preto nemôže predstavovať taký legislatívny akt. Z toho vyplýva, že Rada prijatím tohto rozhodnutia nekonala v rozpore s článkom 40 ZEÚ.
- 93 S prihliadnutím na predchádzajúce úvahy sa nezdá, že by definícia predmetu reštriktívnych opatrení v rozhodnutí 2014/512 porušovala postup stanovený v článku 215 ZFEÚ a výkon právomoci, ktorý ten istý článok priznáva vysokému predstaviteľovi a Komisii. Za týchto podmienok preskúmanie rozhodnutia 2014/512 vo vzťahu k článku 40 ZEÚ neodhalilo žiadnu skutočnosť, ktorá by mohla mať vplyv na platnosť tohto rozhodnutia.

O platnosti reštriktívnych opatrení voči fyzickým a právnickým osobám, ktoré sú stanovené v rozhodnutí 2014/512 a nariadení č. 833/2014

– Úvodné pripomienky

- 94 Rada tvrdí, že Súdny dvor nemá právomoc preskúmať zákonnosť ustanovení rozhodnutia 2014/512 a nariadenia č. 833/2014, keďže dôvody protiprávnosti, ktoré uplatňuje Rosneft, sa v podstate snažia spochybníť zásadné rozhodnutie prijaté Úniou na účely čiastočného prerušenia jej hospodárskych a finančných vzťahov s Ruskom. Rovnako vláda Spojeného kráľovstva, estónska, francúzska a poľská vláda, ako aj Komisia spochybňujú tvrdenie, podľa ktorého by rozhodnutie 2014/512 obsahovalo reštriktívne opatrenia voči fyzickým alebo právnickým osobám, keďže podľa ich názoru sa opatrenia, ktoré sú v ňom obsiahnuté, uplatnia na objektívne vymedzené situácie a na všeobecne vymedzenú kategóriu osôb.
- 95 Treba overiť, či ustanovenia rozhodnutia 2014/512 stanovujú reštriktívne opatrenia voči fyzickým alebo právnickým osobám v zmysle článku 275 druhého odseku ZFEÚ.
- 96 Po prvé, pokiaľ ide o články 4 a 4a rozhodnutia 2014/512, treba konštatovať, že tieto články stanovujú jednak režim predchádzajúceho povolenia na predaj, dodávky, prevod alebo vývoz určitých zariadení určených predovšetkým na prieskum a ťažbu ropy v Rusku, a že jednak stanovujú zákaz poskytovania súvisiacich služieb potrebných na také projekty.
- 97 Uvedené články tak stanovujú opatrenia, ktorých oblasť pôsobnosti je vymedzená odkazom na objektívne kritériá, predovšetkým na kategórie prieskumných a ťažobných projektov. Tieto opatrenia naopak nie sú zamerané voči konkrétnym fyzickým alebo právnickým osobám, ale uplatňujú sa všeobecne na všetky hospodárske subjekty, ktoré sa podieľajú na predaji, dodávkach, prevode alebo vývoze zariadení, na ktoré sa vzťahuje povinnosť predchádzajúceho povolenia, a na všetkých poskytovateľov súvisiacich služieb.
- 98 Za týchto podmienok, ako to tiež tvrdil generálny advokát v bode 85 svojich návrhov, opatrenia stanovené v článkoch 4 a 4a rozhodnutia 2014/512 nepredstavujú reštriktívne opatrenia voči fyzickým alebo právnickým osobám v zmysle článku 275 druhého odseku ZFEÚ, ale opatrenia so všeobecnou pôsobnosťou.
- 99 Súdny dvor preto nemá právomoc na preskúmanie platnosti týchto ustanovení.
- 100 Po druhé, pokiaľ ide o reštriktívne opatrenia zavedené na základe iných ustanovení dotknutého rozhodnutia 2014/512, konkrétne na základe článku 1 ods. 2 písm. b) až d) a článku 1 ods. 3, článku 7 a jeho prílohy III, treba konštatovať, že predmet týchto opatrení je definovaný odkazom na konkrétne subjekty. Zakazujú totiž predovšetkým uskutočňovanie rôznych finančných operácií vo vzťahu k subjektom uvedeným v prílohe III tohto rozhodnutia, medzi ktorými je aj Rosneft.
- 101 Vláda Spojeného kráľovstva sa však domnieva, že skutočnosť, že oblasť pôsobnosti uvedených opatrení sa vzťahuje iba na tri energetické podniky, neznamená, že uvedené opatrenia sú zamerané na konkrétne fyzické alebo právnické osoby v zmysle článku 275 druhého odseku ZFEÚ. Konkrétne okolnosť, že na zozname je uvedený len malý počet subjektov, pretože v oligopolnom odvetví dotknutého ruského energetického trhu pôsobí len niekoľko hospodárskych subjektov, nič nemení na skutočnosti, že obmedzenia vychádzajú z objektívnych kritérií. Subjekty uvedené v prílohe III rozhodnutia 2014/512 sú tie, ktoré spĺňajú uvedené objektívne kritériá, pričom tento zoznam má len deklaratórnu povahu.
- 102 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora reštriktívne opatrenia v rozsahu, v akom určitej kategórii adresátov, vymedzenej všeobecným a abstraktným spôsobom, zakazujú najmä sprístupniť hospodárske zdroje subjektom, ktorých mená sú uvedené v ich prílohách,

predstavujú akty všeobecnej pôsobnosti a individuálne rozhodnutia voči týmto subjektom (pozri v tomto zmysle rozsudky z 3. septembra 2008, Kadi a Al Barakaat International Foundation/Rada a Komisia, C-402/05 P a C-415/05 P, EU:C:2008:461, body 241 až 244, ako aj z 23. apríla 2013, Gbagbo a i./Rada, C-478/11 P až C-482/11 P, EU:C:2013:258, bod 56).

103 Navyše treba pripomenúť, že, pokiaľ ide o akty prijaté na základe ustanovení týkajúcich sa SZBP, Súdny dvor zdôraznil, že práve individuálna povaha týchto aktov umožňuje prístup k súdu Únie v súlade s článkom 275 druhým odsekom ZFEÚ (pozri v tomto zmysle rozsudok z 23. apríla 2013, Gbagbo a i./Rada, C-478/11 P až C-482/11 P, EU:C:2013:258, bod 57).

104 V konaní vo veci samej tým, že Rada stanovila kritériá upravené v článku 1 ods. 2 písm. b) až d) rozhodnutia 2014/512, ktoré umožňujú identifikovať Rosneft, a uviedla túto spoločnosť v prílohe III tohto rozhodnutia, prijala reštriktívne opatrenia voči dotknutej právnickej osobe. Napriek okolnosti, že také opatrenia by tiež mohli byť individuálne zamerané na iné subjekty konkrétneho priemyslu v treťom členskom štáte, aj naďalej platí, že z povahy uvedených opatrení, pripomenutej v bodoch 102 a 103 tohto rozsudku, vyplýva, že v prípade, keď je ich zákonnosť spochybnená, musí existovať možnosť, aby tieto opatrenia boli v súlade s článkom 275 druhým odsekom ZFEÚ predmetom súdneho preskúmania.

105 Napokon treba zamietnuť tvrdenie vznesené okrem iného Radou, podľa ktorého nemá Súdny dvor právomoc preskúmať zákonnosť ustanovení nariadenia č. 833/2014, keďže sa dôvody nezákonnosti, ktoré vznáša Rosneft, v podstate snažia spochybniť zásadné rozhodnutia, ktoré v celom rozsahu spadajú do oblasti SZBP a ktoré Rada prijala svojím rozhodnutím 2014/512.

106 V tejto súvislosti treba vychádzať z toho, ako uviedol generálny advokát v bode 103 svojich návrhov, že právomoc Súdneho dvora nie je žiadnym spôsobom obmedzená, pokiaľ ide o nariadenie prijaté na základe článku 215 ZFEÚ, ktorým sú uplatňované pozície Únie prijaté v rámci SZPB. S prihliadnutím na to, že také nariadenia predstavujú akty Únie, ktoré boli prijaté na základe Zmluvy o FEÚ, majú súdy Únie v súlade s právomocami, ktoré sú im zverené podľa Zmluvy, zabezpečiť v zásade úplné preskúmanie ich zákonnosti (pozri rozsudok z 3. septembra 2008, Kadi a Al Barakaat International Foundation/Rada a Komisia, C-402/05 P a C-415/05 P, EU:C:2008:461, bod 326).

107 S prihliadnutím na predchádzajúce úvahy má Súdny dvor právomoc rozhodnúť o platnosti článku 1 ods. 2 písm. b) až d), článku 1 ods. 3, článku 7, ako aj prílohy III rozhodnutia 2014/512. Súdny dvor naopak nemá právomoc preskúmať platnosť článkov 4 a 4a tohto rozhodnutia. Pokiaľ ide o nariadenie č. 833/2014, má Súdny dvor právomoc preskúmať platnosť všetkých ustanovení uvedených vnútroštátnym súdom v návrhu na začatie prejudiciálneho konania. V rámci týchto obmedzení právomoci Súdneho dvora treba preskúmať platnosť ustanovení uvedených vnútroštátnym súdom.

– O zlučiteľnosti sporných aktov s dohodou o partnerstve medzi EÚ a Ruskom

108 Z rozhodnutí vnútroštátneho súdu, ako aj z pripomienok podaných spoločnosťou Rosneft vyplýva, že určité ustanovenia sporných aktov týkajúce sa ropného odvetvia, ako aj cenných papierov a pôžičiek, konkrétne článok 1 ods. 2 písm. b) až d) a článok 1 ods. 3, ako aj príloha III rozhodnutia 2014/512 a tiež článok 3 ods. 1, 3 a 5, článok 3a ods. 1, článok 5 ods. 2 písm. b) až d) a článok 5 ods. 3, ako aj prílohy II a VI nariadenia č. 833/2014, porušujú dohodu o partnerstve medzi EÚ a Ruskom.

109 V tejto súvislosti na rozdiel od tvrdenia predneseného vládou Spojeného kráľovstva, Radou a Komisiou nemožno vopred vylúčiť, že ustanovení tejto dohody sa môže oprávnená osoba pred vnútroštátnym súdom dovolávať aj bez potreby prijatia doplnujúcich vykonávacích opatrení na tento účel (pozri v tomto zmysle rozsudok z 12. apríla 2005, Simutenkov, C-265/03, EU:C:2005:213, bod 23), ako tiež uviedol generálny advokát v bode 116 svojich návrhov.

- 110 Bez potreby rozhodnúť v prejednávacom prípade o tejto otázke stačí konštatovať, že aj za predpokladu, že by reštriktívne opatrenia dotknuté v konaní vo veci samej neboli zlučiteľné s určitými ustanoveniami uvedenej dohody, jej článok 99 umožňuje ich prijatie.
- 111 Podľa znenia článku 99 bodu 1 písm. d) dohody o partnerstve medzi EÚ a Ruskom totiž žiadne ustanovenie tejto dohody nebráni tomu, aby zmluvná strana prijala opatrenia, ktoré považuje za nevyhnutné z hľadiska ochrany jej hlavných bezpečnostných záujmov v čase vojny alebo vážneho medzinárodného napätia predstavujúceho hrozbu vojny alebo s cieľom splniť záväzky, ktoré prijala na účely zachovania mieru a medzinárodnej bezpečnosti.
- 112 Okrem toho znenie tohto ustanovenia nevyžaduje, aby sa pojmy „vojna“ alebo „vážne medzinárodné napätie predstavujúce hrozbu vojny“ týkali hrozby vojny, ktorá by sa bezprostredne vzťahovala na územie Európskej únie. Preto udalosti odohrávajúce sa v krajine, ktorá sa nachádza v susedstve Únie, ako sú také udalosti, ku ktorým došlo na Ukrajine a ktoré boli dôvodom reštriktívnych opatrení dotknutých v konaní vo veci samej, môžu odôvodniť opatrenia, ktorých účelom je ochrana hlavných bezpečnostných záujmov Únie a zachovanie mieru a medzinárodnej bezpečnosti v súlade s cieľom, ktorý je na základe článku 21 ods. 1 prvého pododseku a článku 21 ods. 2 písm. c) ZEÚ stanovený v oblasti vonkajšej činnosti Únie pri dodržiavaní zásad a cieľov zakotvených v Charte OSN.
- 113 Pokiaľ ide o otázku, či bolo prijatie reštriktívnych opatrení v konaní vo veci samej nevyhnutné na ochranu hlavných bezpečnostných záujmov Únie, ako aj na udržanie medzinárodného mieru a bezpečnosti, treba pripomenúť, že Rada má širokú mieru voľnej úvahy v oblastiach, ktoré z jej strany predpokladajú rozhodnutia politického, ekonomického a sociálneho charakteru a v rámci ktorých má vykonať komplexné posúdenia (rozsudok z 1. marca 2016, *National Iranian Oil Company/Rada*, C-440/14 P, EU:C:2016:128, body 77 a citovaná judikatúra).
- 114 Ako to konštatoval generálny advokát v bode 150 svojich návrhov, Rada pri prijímaní reštriktívnych opatrení dotknutých v konaní vo veci samej v preambulách sporných aktov pripomenula, že hlavy štátov alebo predsedovia vlád Únie odsúdili nevyprovokované narušenie ukrajinskej zvrchovanosti a územnej celistvosti Ruskou federáciou, že Rada naliehavo vyzvala Ruskú federáciu, aby aktívne využila svoj vplyv na nelegálne ozbrojené skupiny s cieľom získať plný, okamžitý a bezpečný prístup na miesto zostrelenia lietadla Malajzijských aerolínií na linke MH17 pri Donecku (Ukrajina), a ďalej že Únia už prijala opatrenia ako odpoveď na protiprávnu anexiu Krymu a Sevastopolu (Ukrajina). S prihliadnutím na tieto skutočnosti dospela v odôvodnení 8 rozhodnutia 2014/512 k záveru, že situácia je naďalej vážna a že bolo vhodné prijať reštriktívne opatrenia v reakcii na konanie Ruskej federácie, ktoré destabilizuje situáciu na Ukrajine.
- 115 Navyše ako to zdôrazňuje odôvodnenie 2 nariadenia č. 833/2014, z týchto skutočností vyplýva, že reštriktívne opatrenia oznámené spornými aktmi mali za cieľ podporiť mierové riešenie krízy na Ukrajine. Taký cieľ spadá do všeobecného cieľa pozostávajúceho zo zachovania medzinárodného mieru a bezpečnosti, v súlade s cieľmi vonkajšej činnosti Únie uvedenými v článku 21 ZEÚ.
- 116 Za týchto podmienok a s prihliadnutím na širokú mieru voľnej úvahy, ktorou v tejto oblasti disponuje, sa Rada mohla domnievať, že prijatie reštriktívnych opatrení v konaní vo veci samej bolo nevyhnutné na ochranu hlavných bezpečnostných záujmov Únie, ako aj na udržanie medzinárodného mieru a bezpečnosti v zmysle článku 99 dohody o partnerstve medzi EÚ a Ruskom.
- 117 Preskúmanie sporných aktov s prihliadnutím na túto dohodu neodhalilo nijakú skutočnosť, ktorá by mohla ovplyvniť ich platnosť.

– *O povinnosti odôvodnenia a o rešpektovaní práva na obhajobu, práva na účinnú súdnu ochranu a práva prístupu k spisu*

- 118 Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že Rosneft sa domnieva, že Rada porušila povinnosť odôvodniť sporné akty, ktorú má na základe článku 296 druhého odseku ZFEÚ.
- 119 V tejto súvislosti treba spresniť, že hoci reštriktívne opatrenia týkajúce sa ropného odvetvia, zavedené článkami 3 a 3a, článkom 4 ods. 3 a 4 a prílohy II nariadenia č. 833/2014, predstavujú akty so všeobecnou pôsobnosťou, vyplýva najmä z bodu 100 tohto rozsudku, že ustanovenia uvedené vnútroštátnym súdom týkajúce sa cenných papierov a pôžičiek, konkrétne článok 1 ods. 2 písm. b) až d) a článok 1 ods. 3, ako aj príloha III rozhodnutia 2014/512 a tiež článok 5 ods. 2 písm. b) až d), článok 5 ods. 3, ako aj prílohy VI nariadenia č. 833/2014, sú zamerané na individuálne subjekty.
- 120 Treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry rozsah povinnosti odôvodnenia závisí od povahy predmetného opatrenia, a pokiaľ je opatrenie určené na všeobecné uplatnenie, odôvodnenie sa môže obmedziť jednak na uvedenie celkovej situácie, ktorá viedla k jeho prijatiu, jednak na uvedenie všeobecných cieľov, ktoré sa usiluje dosiahnuť (rozsudok z 19. novembra 1998, Španielsko/Rada, C-284/94, EU:C:1998:548, bod 28 a citovaná judikatúra).
- 121 Pokiaľ ide o individuálne reštriktívne opatrenia, dodržanie práva na obhajobu a práva na účinnú súdnu ochranu vyžaduje, aby príslušný orgán Únie oznámil dotknutej osobe skutočnosti, ktoré má k dispozícii na účely odôvodnenia svojho rozhodnutia a ktoré svedčia v jej neprospech (rozsudok z 18. júla 2013, Komisia a i./Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518, bod 111).
- 122 Preto hoci odôvodnenie vyžadované článkom 296 ZFEÚ musí jasne a jednoznačne vyjadrovať úvahy inštitúcie, ktorá ho prijala, spôsobom, ktorý umožní zúčastnenej osobe pochopiť dôvody prijatého opatrenia a príslušnému súdnemu orgánu toto opatrenie preskúmať, také odôvodnenie však musí byť prispôbené povahe dotknutého aktu a kontextu, v ktorom bol prijatý. V tejto súvislosti sa nevyžaduje, aby odôvodnenie konkrétne vymedzovalo všetky relevantné skutkové a právne okolnosti, keďže dostatočnosť odôvodnenia sa musí posúdiť nielen vzhľadom na text aktu, ale takisto na jeho kontext, ako aj na súhrn právnych pravidiel upravujúcich dotknutú oblasť a konkrétne na záujem, ktorý môžu mať na získaní takýchto vysvetlení osoby, ktorým je akt určený. Preto akt spôsobujúci ujmu je dostatočne odôvodnený vtedy, pokiaľ bol prijatý v kontexte, ktorý je dotknutej osobe známy a umožňuje jej pochopiť dosah opatrenia prijatého vo vzťahu k nej (pozri v tomto zmysle rozsudok z 15. novembra 2012, Rada/Bamba, C-417/11 P, EU:C:2012:718, body 50, 53 a 54, ako aj citovaná judikatúra).
- 123 Treba konštatovať, že odôvodnenia 1 až 8 rozhodnutia 2014/512 pripomínajú relevantné skutočnosti politického prostredia, v ktorom boli predmetné reštriktívne opatrenia prijaté. Navyše z odôvodnenia 2 nariadenia č. 833/2014 vyplýva, že deklarovaný cieľ týchto reštriktívnych opatrení je zvýšiť Ruskej federácii náklady na konanie, ktoré vyvíja v snahe narušiť územnú celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny a s cieľom podporiť mierové riešenie krízy. Sporné akty uvádzajú celkovú situáciu, ktorá viedla k ich prijatiu, a všeobecné ciele, o ktorých dosiahnutie sa uvedené akty usilujú.
- 124 Rovnako treba vychádzať z toho, ako zdôraznil generálny advokát v bodoch 158 a 159 svojich návrhov, že spoločnosť Rosneft, hlavný hospodársky subjekt ropného odvetvia v Rusku, ktorého väčšinový podiel bol v čase prijatia rozhodnutia 2014/512 vo vlastníctve ruského štátu, nemohla opodstatnene opomenúť dôvody, ktoré viedli Radu k prijatiu opatrení voči nej. V súlade s cieľom zvýšiť Ruskej federácii náklady na konanie voči Ukrajine, článok 1 ods. 2 písm. b) rozhodnutia 2014/512 zaviedol obmedzenia voči určitým hospodárskym subjektom ropného odvetvia pod verejnou kontrolou ruského štátu predovšetkým na základe ich celkových aktív, ktoré sú odhadované ako presahujúce 1 bilión ruských rubľov. Keďže politický kontext v čase prijatia uvedených opatrení a význam, ktorý má ropné odvetvie

pre ruské hospodárstvo, je okrem toho známy, možno voľbu Rady, ktorá sa rozhodla pre prijatie reštriktívnych opatrení voči subjektom tohto odvetvia, vo svetle deklarovaného cieľa uvedených aktov ľahko pochopiť.

125 Rada tak v prejednávacom prípade sporné akty dostatočne odôvodnila.

126 Rosneft ďalej pred vnútroštátnym súdom tvrdila, že malo dôjsť k údajnému porušeniu práva na prístup k spisu, ako aj práv na obhajobu a účinnú súdnu ochranu. V tejto súvislosti z písomných pripomienok predložených Súdnemu dvoru vyplýva, že Rosneft predložila Rade žiadosti o prístup k dokumentom, konkrétne o prístup k spisu na účely možnosti obrany v kontexte svojej žaloby o neplatnosť voči reštriktívnym opatreniam dotknutým v konaní vo veci samej pred Všeobecným súdom. Podľa spoločnosti Rosneft prináleží Rade, aby jej poskytla prístup k všetkým oficiálnym nedôverným dokumentom týkajúcim sa opatrení, a to najmä na základe nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 z 30. mája 2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie (Ú. v. ES L 145, 2001, s. 43; Mim. vyd. 01/003, s. 331) a na základe judikatúry vyplývajúcej z bodov 59 a 60 rozsudku z 28. novembra 2013, Rada/Fulmen a Mahmoudian (C-280/12 P, EU:C:2013:775), judikatúry týkajúcej sa dodržiavania práva na obhajobu, vrátane práva na prístup k spisu za predpokladu, že sa budú rešpektovať oprávnené záujmy dôvernosti, a práva na účinnú súdnu ochranu. Rada na uvedené žiadosti odpovedala tak, že umožnila čiastočný prístup k vyžadovaným dokumentom.

127 Pritom hoci Rosneft v tejto súvislosti poukazuje na porušenie práva na obhajobu a účinnú súdnu ochranu, ako aj na ďalšie porušenie povinnosti uviesť odôvodnenie, treba konštatovať, že väčšina z tvrdení, ktoré predkladá, sa týka spochybnenia platnosti rozhodnutí, ktorými jej Rada na základe nariadenia č. 1049/2001 odoprela úplný prístup k všetkým požadovaným dokumentom.

128 Pokiaľ ide o tieto rozhodnutia Rady prijaté na základe nariadenia č. 1049/2001, Rosneft, ktorej boli tieto rozhodnutia určené, nimi bola priamo a osobne dotknutá v zmysle článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ. Keďže je zjavné, že jej žaloba o neplatnosť proti týmto rozhodnutiam bola na základe uvedeného článku prípustná, nemôže namietat ich neplatnosť v rámci prejudiciálneho konania (pozri v tomto zmysle rozsudky z 9. marca 1994, TWD Textilwerke Deggendorf, C-188/92, EU:C:1994:90, body 23 až 25; z 15. februára 2001, Nachi Europe, C-239/99, EU:C:2001:101, body 36 a 37, ako aj z 29. júna 2010, E a F, C-550/09, EU:C:2010:382, bod 46).

129 Napokon hoci Rosneft tiež poukazuje na to, že Rada pri posudzovaní jej žiadostí o prístup k spisu nemala vychádzať z nariadenia č. 1049/2001, žiadnym spôsobom však nespresňuje, ako mohlo mať toto pochybenie vplyv na platnosť ustanovení sporných aktov.

130 S prihliadnutím na všetky predchádzajúce úvahy preskúmanie sporných aktov v súvislosti s povinnosťou odôvodnenia, právom na obhajobu, vrátane práva na prístup k spisu a práva na účinnú súdnu ochranu, neodhalilo skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na platnosť týchto aktov.

– O zásade rovnosti zaobchádzania

131 Rosneft pred vnútroštátnym súdom a vo svojich písomných pripomienkach pred Súdnym dvorom tvrdila, že Rada porušila zásadu rovnosti zaobchádzania tým, že sa v článkoch 3 a 3a, článku 4 ods. 3 a 4 a v prílohe II nariadenia č. 833/2014 zamerala na podniky vykonávajúce činnosti v určitých častiach ropného odvetvia, a nie na podniky vykonávajúce činnosti v iných odvetviach bez toho, aby bol tento rozdiel v zaobchádzaní vysvetlený alebo odôvodnený deklarovaným cieľom uvedených reštriktívnych opatrení.

132 Ako vyplýva z bodu 88 tohto rozsudku, Rada disponuje širokými právomocami pri definovaní predmetu reštriktívnych opatrení, a to najmä vtedy, keď také opatrenia v súlade s článkom 215 ods. 1 ZFEÚ upravujú prerušenie alebo čiastočné alebo úplné obmedzenie hospodárskych a finančných vzťahov s jednou alebo viacerými tretími krajinami. V tejto súvislosti treba v zhode s vládou Spojeného kráľovstva uviesť, že pokiaľ ide o reštriktívne opatrenia dotknuté v konaní vo veci samej, ktorých predmetom je ropné odvetvie, môže Rada, ak to považuje za vhodné, uložiť obmedzenia, ktoré sa týkajú podnikov aktívnych v konkrétnych odvetviach ruského hospodárstva, v ktorých výroby, technológie a služby prichádzajúce z Únie zastávajú obzvlášť významné miesto. Voľba zamerania sa na podniky či odvetvia, ktoré sú odkázané na využívanie vyspelých technológií či odborných schopností, ktoré sú v zásade k dispozícii v Únii, zodpovedá cieľu spočívajúcemu v zabezpečení účinnosti reštriktívnych opatrení dotknutých v konaní vo veci samej a v zabránení tomu, aby bol účinok týchto opatrení zmarený dovozom zastupiteľných výrobkov, technológií či služieb, ktoré pochádzajú z tretích krajín, do Ruska.

133 S prihliadnutím na tieto úvahy preskúmanie sporných aktov z hľadiska zásady rovnosti zaobchádzania neodhalilo skutočnosti, ktoré by mohli ovplyvniť platnosť uvedených aktov.

– O zneužití právomoci

134 Rosneft pred vnútroštátnym súdom a v prejednávacom konaní tvrdí, že Rada sa prijatím reštriktívnych opatrení v konaní vo veci samej dopustila zneužitia právomocí, keď tvrdila, že tieto opatrenia boli prijaté v súlade s odôvodnením 2 nariadenia č. 833/2014 s cieľom „zvýšiť Rusku náklady na konanie, ktoré vyvíja v snahe narušiť územnú celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny a podporiť mierové riešenie krízy“, pričom cieľom týchto opatrení v skutočnosti bolo spôsobiť dlhodobú škodu energetike Ruskej federácie a v dôsledku toho obmedziť možnosť nátlaku na krajiny, ktoré sú odkázané na dodávky energií z Ruska.

135 Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora je akt postihnutý vadami vyplývajúcimi zo zneužitia právomoci iba vtedy, ak z objektívnych, relevantných a zhodujúcich sa dôkazov vyplýva, že bol prijatý s iným výlučným alebo prinajmenšom rozhodujúcim cieľom, ako sú ciele, na dosiahnutie ktorých bola priznaná predmetná právomoc, alebo na vyhnutie sa postupu osobitne stanovenému Zmluvami na riešenie okolností daného prípadu (rozsudok zo 16. apríla 2013, Španielsko a Taliansko/Rada, C-274/11 a C-295/11, EU:C:2013:240, bod 33, ako aj citovaná judikatúra).

136 Treba však konštatovať, že v prejednávacom prípade s výnimkou odkazu spoločnosti Rosneft v jej písomných pripomienkach na pracovný dokument Komisie, ktorého relevantnosť musí byť zamietnutá z dôvodov uvedených generálnym advokátom v bodoch 180 až 182 jeho návrhov, táto spoločnosť žiadnym spôsobom nepodložila svoju tézu, podľa ktorej reštriktívne opatrenia dotknuté v konaní vo veci samej boli prijaté na iný účel, akým je ten, ktorý vyplýva zo sporných aktov, a už vôbec nepredložila objektívne, relevantné a zhodujúce sa dôkazy.

137 S prihliadnutím na predchádzajúce úvahy preskúmanie otázky údajného zneužitia právomoci Radou neodhalilo žiadnu skutočnosť, ktorá by mohla mať vplyv na platnosť sporných aktov.

– O existencii rozporu medzi znením rozhodnutia 2014/512 a znením nariadenia č. 833/2014.

138 V konaní vo veci samej Rosneft tvrdí, že existuje rozpor medzi znením článku 4 ods. 4 rozhodnutia 2014/512 a znením článku 3 ods. 5 nariadenia č. 833/2014. Zatiaľ čo prvé uvedené ustanovenie nepriznáva členským štátom nijakú mieru voľnej úvahy, pokiaľ ide o zákaz odmietnuť udeliť povolenie na predaj, dodávku, presun alebo vývoz položiek uvedených v prílohe II nariadenia č. 833/2014 na základe zmlúv uzavretých pred 1. augustom 2014, druhé uvedené ustanovenie im dovoľuje povoliť, a teda aj nepovoliť plnenie záväzku vyplývajúceho z takých zmlúv.

- ¹³⁹ Ako to uvádza Rosneft vo svojich písomných pripomienkach, znenie článku 4 ods. 4 rozhodnutia 2014/512 je naformulované inak ako znenie článku 3 ods. 5 druhého pododseku nariadenia č. 833/2014. Podľa znenia článku 4 ods. 4 rozhodnutia 2014/512 zákazom vydať povolenie na predaj, dodávku, prevod alebo vývoz zariadenia pre určité projekty týkajúce sa hlbinného prieskumu ropy a jej ťažby, ktorým sa musia riadiť príslušné orgány, „nie je dotknuté plnenie zmlúv, ktoré sa uzavreli do 1. augusta 2014 ani doplnkových zmlúv potrebných na plnenie takýchto zmlúv“.
- ¹⁴⁰ Pojmy použité v článku 3 ods. 5 nariadenia č. 833/2014 však nie sú tak kategorické ako pojmy použité v rozhodnutí 2014/512. Táto okolnosť však nemôže mať za následok neplatnosť článku 3 ods. 5 nariadenia č. 833/2014.
- ¹⁴¹ Keďže nariadenie č. 833/2014 má v súlade s článkom 215 ZFEÚ za cieľ prijatie nevyhnutných opatrení na vykonanie rozhodnutia 2014/512, musia sa pojmy tohto nariadenia vykladať čo možno najviac s prihliadnutím na ustanovenia tohto rozhodnutia. V prejednávacom prípade sa nejaví, že by rozdiel v znení týchto dvoch nástrojov práva Únie bol taký, že by znemožňoval ich jednotný výklad. Formulácii nachádzajúcej sa v článku 3 ods. 5 druhom pododseku tohto nariadenia, podľa ktorej príslušné orgány „môžu“ udeliť povolenie, treba rozumieť tak, že tieto orgány pritom dohliadajú na to, aby uplatnením článku 3 ods. 5 prvého pododseku uvedeného nariadenia nebolo žiadnym spôsobom dotknuté okrem iného plnenie zmlúv uzatvorených pred 1. augustom 2014.
- ¹⁴² Z toho vyplýva, že rozdiel v znení článku 4 ods. 4 rozhodnutia 2014/512 a článku 3 ods. 5 nariadenia č. 833/2014 nemôže mať vplyv na platnosť ustanovenia uvedeného ako posledné.

– O zásade proporcionality a o základných právach spoločnosti Rosneft

- ¹⁴³ Podľa rozhodnutia vnútroštátneho súdu Rosneft tvrdí, že článok 1 ods. 2 písm. b) až d) a článok 1 ods. 3, článok 7, ako aj príloha III rozhodnutia 2014/512 a tiež články 3 a 3a, článok 4 ods. 3 a 4, článok 5 ods. 2 písm. b) až d), článok 5 ods. 3, článok 11, ako aj prílohy II a VI nariadenia č. 833/2014 sú neplatné z dôvodu, že reštriktívne opatrenia, ktoré zavádzajú, sú neprimerané vo vzťahu k deklarovanému cieľu a predstavujú neprimeraný zásah do jej práva na slobodu podnikania a do jej vlastníckeho práva zaručených v článkoch 16 a 17 Charty.
- ¹⁴⁴ S odkazom na rozsudky zo 14. októbra 2009, Bank Melli Iran/Rada (T-390/08, EU:T:2009:401), ako aj z 28. novembra 2013, Rada/Manufacturing Support & Procurement Kala Naft (C-348/12 P, EU:C:2013:776), sa Rosneft domnieva, že reštriktívne opatrenia vo veci samej nie sú nevyhnutné ani vhodné, pretože neexistuje primeraný vzťah medzi použitými prostriedkami a cieľom, ktorý tieto opatrenia sledujú. Z toho dôvodu predstavujú neprimeraný zásah do slobody podnikania spoločnosti Rosneft.
- ¹⁴⁵ Rosneft navyše tvrdí, že článok 7 ods. 1 rozhodnutia 2014/512 a článok 11 ods. 1 nariadenia č. 833/2014 umožňujú konfiškáciu jej majetku a zásah do jej nadobudnutých zmluvných práv, konkrétne do vlastníckeho práva. Podľa jej názoru tieto ustanovenia idú nad rámec toho, čo je nevyhnutné, keďže v podstate stanovujú, že iné ako ruské zmluvné strany môžu byť zbavené všetkých záväzkov stanovených v zmluvách uzavretých so subjektmi označenými týmito ustanoveniami, a to aj v prípade, že by šlo o záväzok dodať celú škálu zariadení, z ktorých by sa len malá časť týkala technológií uvedených v prílohe II uvedeného nariadenia.
- ¹⁴⁶ V rozsahu, v akom Rosneft spochybňuje proporcionality všeobecných pravidiel, na základe ktorých sa rozhodlo o jej zápise do príloh sporných aktov, treba jednak pripomenúť, že pokiaľ ide o súdne preskúvanie dodržiavania zásady proporcionality, Súdny dvor rozhodol, že normotvorcovi Únie treba priznať širokú mieru voľnej úvahy v oblastiach, v ktorých sa z jeho strany predpokladajú rozhodnutia politického, ekonomického alebo sociálneho charakteru a v rámci ktorých má vykonať komplexné posúdenia. Z toho Súdny dvor vyvodil, že zákonnosť takého opatrenia môže ovplyvniť len zjavná

neprimeranosť opatrenia prijatého v týchto oblastiach vo vzťahu k cieľu, ktorý príslušná inštitúcia zamýšľa sledovať (rozsudok z 28. novembra 2013, Rada/Manufacturing Support & Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, bod 120, ako aj citovaná judikatúra).

- 147 Na rozdiel od tvrdenia spoločnosti Rosneft existuje primeraný vzťah medzi obsahom sporných aktov a cieľom, ktorý sledujú. Platí totiž, že v rozsahu, v akom je týmto cieľom okrem iného zvýšiť Ruskej federácii náklady na konanie, ktoré vyvíja v snahe narušiť územnú celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny, je prístup pozostávajúci zo zamerania sa na hlavný hospodársky subjekt ropného odvetvia v Rusku, navyše ktorého väčšinový podiel vlastní ruský štát, koherentný s uvedeným cieľom a v každom prípade ho nemožno považovať za zjavne neprimeraný s prihliadnutím na sledovaný cieľ.
- 148 Ďalej platí, že základné práva, na ktoré sa odvoláva Rosneft, konkrétne sloboda podnikania a právo vlastníť majetok, nie sú absolútnymi výsadami a ich výkon môže podliehať obmedzeniam, ak skutočne zodpovedajú sledovaným účelom všeobecného záujmu a ak na ich základe nevzniká v súvislosti so sledovaným cieľom neprimeraný a netolerovateľný zásah, ktorý by poškodzoval samotnú podstatu takto zaručených práv (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 14. mája 1974 Nold/Komisia, 4/73, EU:C:1974:51, bod 14; z 30. júla 1996, Bosphorus, C-84/95, EU:C:1996:312, bod 21, ako aj zo 16. novembra 2011, Bank Melli Iran/Rada, C-548/09 P, EU:C:2011:735, body 113 a 114).
- 149 V tejto súvislosti treba konštatovať, ako Súdny dvor uviedol v kontexte vykonávania embarga proti Juhoslovanskej zväzovej republike (Srbsko a Čierna Hora), že reštriktívne opatrenia majú z povahy veci účinky, ktoré zasahujú do vlastníckeho práva a slobodného výkonu povolania, a spôsobujú tak ujmu subjektom, ktoré vôbec nezavinili situáciu, ktorá viedla k uloženiu sankcií (pozri v tomto zmysle rozsudok z 30. júla 1996, Bosphorus, C-84/95, EU:C:1996:312, bod 22). Taký je *a fortiori* účinok reštriktívnych opatrení zameraných na subjekty, ktorých sa tieto týkajú.
- 150 V konaní vo veci samej treba uviesť, že význam cieľov sledovaných spornými aktmi, konkrétne ochrana územnej celistvosti, zvrchovanosti a nezávislosti Ukrajiny, ako aj podpora mierového riešenia krízy v tejto krajine, ktoré sú súčasťou, ako vyplýva zo skutočností uvedených v bodoch 113 až 115 tohto rozsudku, všeobecného cieľa zachovania medzinárodného mieru a bezpečnosti v súlade s cieľmi vonkajšej činnosti Únie uvedenými v článku 21 ZEÚ, môže odôvodniť aj značné negatívne následky pre určité hospodárske subjekty. Za týchto podmienok a s prihliadnutím najmä na postupný vývoj intenzity reštriktívnych opatrení prijatých Radou v reakcii na krízu na Ukrajine, zásah do slobody podnikania a práva vlastníť majetok spoločnosti Rosneft nemožno považovať za neprimeraný.
- 151 S prihliadnutím na vyššie uvedené úvahy treba konštatovať, že preskúmanie druhej otázky písm. a) neodhalilo žiadnu skutočnosť, ktorá by mohla mať vplyv na platnosť článku 1 ods. 2 písm. b) až d), článku 1 ods. 3, článku 7 a prílohy III rozhodnutia 2014/512 alebo článkov 3 a 3a, článku 4 ods. 3 a 4, článku 5 ods. 2 písm. b) až d) a článku 5 ods. 3, článku 11, ako aj príloh II a VI nariadenia č. 833/2014.

O druhej otázke písm. b)

- 152 Svojou druhou otázkou písm. b) sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa majú zásady právnej istoty a určitosti uplatniteľných predpisov (*nulla poena sine lege certa*) vykladať v tom zmysle, že bránia členským štátom v tom, aby v prípade porušenia ustanovení nariadenia č. 833/2014 uložili trestnoprávne sankcie na základe článku 8 ods. 1 uvedeného nariadenia predtým, než Súdny dvor dostatočne objasní rozsah uvedených ustanovení a súvisiace trestnoprávne sankcie.

O prípustnosti

- 153 Vláda Spojeného kráľovstva a Rada tvrdia, že táto prejudiciálna otázka je neprípustná. Vláda Spojeného kráľovstva sa domnieva, že otázka je hypotetická, keďže Rosneft nie je vývozcom alebo poskytovateľom služieb Únie, na ktorého sa vzťahujú obmedzenia podľa nariadenia č. 833/2014, a preto spoločnosti Rosneft nehrozí uloženie trestnoprávnej sankcie na základe vnútroštátnej právnej úpravy dotknutej vo veci samej. Rada sa navyše domnieva, že táto otázka sa v skutočnosti týka platnosti uvedenej právnej úpravy.
- 154 V tejto súvislosti treba uviesť, že v rozsahu, v akom sa prejudiciálna otázka týka sankcií, ktoré sa majú uplatniť v prípade porušenia ustanovení nariadenia č. 833/2014 a zásad právnej istoty a určitosti uplatniteľných predpisov (*nulla poena sine lege certa*), sa táto otázka zjavne netýka platnosti vnútroštátnych opatrení prijatých vládou Spojeného kráľovstva, ale obmedzení vyplývajúcich zo zásad, ktoré musia členské štáty dodržiavať pri vykonávaní článku 8 ods. 1 nariadenia č. 833/2014.
- 155 Okrem podmienok týkajúcich sa prípustnosti prejudiciálnych otázok uvedených v bode 50 tohto rozsudku treba pripomenúť, že otázky položené vnútroštátnym súdom v rámci právnej úpravy a skutkových okolností, ktoré tento súd vymedzí na svoju vlastnú zodpovednosť a ktorých správnosť Súdnemu dvoru neprináleží preverovať, platí prezumpcia relevantnosti (rozsudok z 29. januára 2013, Radu, C-396/11, EU:C:2013:39, bod 22 a citovaná judikatúra).
- 156 Pokiaľ ide o údajne hypotetickú povahu tejto otázky, treba na jednej strane uviesť, že Rosneft na pojednávaní pred Súdnym dvorom tvrdila, že v prípade porušenia reštriktívnych opatrení môže byť vyvedená jej trestnoprávna zodpovednosť za účastiťstvo, pričom toto tvrdenie žiadna zo zainteresovaných strán nespochybňovala. Na druhej strane aj za predpokladu, že by sa na Rosneft nemohli vzťahovať trestné sankcie stanovené vnútroštátnou právnou úpravou dotknutou v konaní vo veci samej v prípade porušenia ustanovení nariadenia č. 833/2014, táto okolnosť nezakladá nevyhnutne hypotetickú povahu prejudiciálnej otázky, keďže ako uviedol generálny advokát v bode 211 svojich návrhov, z rozhodnutia vnútroštátneho súdu nevyplýva, že Rosneft nie je oprávnená napadnúť opatrenia prijaté vládou Spojeného kráľovstva na základe článku 8 ods. 1 nariadenia č. 833/2014.
- 157 Za týchto podmienok je otázka prípustná, keďže sa týka okrem iného podmienok vykonania článku 8 ods. 1 nariadenia č. 833/2014 a nie je hypotetická.

O veci samej

- 158 Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu a písomných pripomienok spoločnosti Rosneft vyplýva, že táto spoločnosť sa domnieva, že z dôvodu nedostatku jasnosti a určitosti niektorých ustanovení nariadenia č. 833/2014 nemajú osoby podliehajúce súdnej právomoci možnosť bez pochybností poznať svoje práva a povinnosti. Za týchto podmienok Rada porušila zásadu právnej istoty a zásadu určitosti uplatniteľných predpisov (*nulla poena sine lege certa*) tým, že v článku 8 tohto nariadenia stanovila, že členské štáty musia prijať sankcie, vrátane trestnoprávnych sankcií, na účely zabezpečenia vykonania reštriktívnych opatrení dotknutých vo veci samej.
- 159 Po prvé, pokiaľ ide o výraz „vody hlbšie ako 150 metrov“ v zmysle článku 3 ods. 3 písm. a) a článku 3a ods. 1 písm. a) nariadenia č. 833/2014, panuje nejasnosť v súvislosti s bodom, od ktorého sa má hĺbka 150 metrov merať. Po druhé, pokiaľ ide o pojem „bridlicový“ v zmysle článku 3 ods. 3 písm. c) a článku 3a ods. 1 písm. c) tohto nariadenia, neexistuje ani v odbore geológie jasný názor na jeho rozsah. Po tretie výraz „finančná pomoc“, ktorý sa nachádza v článku 4 ods. 3 písm. b) uvedeného nariadenia, je nejasný a po štvrté výraz „prevoditeľné cenné papiere“ nachádzajúci sa v článku 5 ods. 2 nariadenia č. 833/2014 neumožňuje s istotou určiť, či sa zákaz upravený v tomto ustanovení týka tiež GVP, ktoré boli vydané od 12. septembra 2014, avšak ktoré sa týkajú akcií vydaných pred týmto dátumom.

- 160 V každom prípade Rosneft tvrdí, že členský štát nemôže uložiť trestnoprávne sankcie, ktoré sa majú uplatniť v prípade porušenia nariadenia č. 833/2014 predtým, než sa Súdny dvor vyjadrí k výkladu jeho ustanovení.
- 161 Po prvé, pokiaľ ide o všeobecnú zásadu právnej istoty, treba pripomenúť, že táto základná zásada práva Únie najmä vyžaduje, aby právna úprava bola jasná a presná, tak, aby osoby podliehajúce súdnej právomoci mohli bez pochybností poznať svoje práva a svoje povinnosti a podľa toho konať (rozsudok z 10. januára 2006, IATA a ELFAA, C-344/04, EU:C:2006:10, bod 68, ako aj citovaná judikatúra).
- 162 Po druhé, pokiaľ ide o zásadu určitosti uplatniteľných predpisov (*nulla poena sine lege certa*) uvedenú vnútroštátnym súdom, treba konštatovať, že táto zásada, ktorá vyplýva z článku 49 Charty, nazvaného „Zásady zákonnosti a primeranosti trestných činov a trestov“ a ktorá podľa judikatúry Súdneho dvora predstavuje osobitné vyjadrenie všeobecnej zásady právnej istoty (rozsudok z 3. júna 2008, Intertanko a i., C-308/06, EU:C:2008:312, bod 70), predovšetkým znamená, že zákon musí jasne vymedzovať porušenia a tresty za ne. Táto podmienka je splnená, pokiaľ osoba podliehajúca súdnej právomoci môže zo znenia relevantného ustanovenia a za pomoci výkladu, ktorý mu dávajú súdy, zistiť, aké konania alebo opomenutia zakladajú jej trestnú zodpovednosť (rozsudok z 3. mája 2007, Advocaten voor de Wereld, C-303/05, EU:C:2007:261, bod 50).
- 163 Treba konštatovať, že v prejednávanom prípade majú výrazy, ktorých nejasnosť namieta Rosneft, ako sú uvedené v bode 159 tohto rozsudku, v podstate všeobecnú povahu. Pojem „prevoditeľné cenné papiere“ je však definovaný v článku 1 písm. f) nariadenia č. 833/2014, zatiaľ čo pojem „finančná pomoc“ je uvedený v článku 4 ods. 3 písm. b) uvedeného nariadenia.
- 164 V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) týkajúcou sa článku 7 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podpísaného v Ríme 4. novembra 1950, ktorý zakotvuje práva zodpovedajúce právam zaručeným článkom 49 Charty (rozsudok z 8. septembra 2015, Taricco a i., C-105/14, EU:C:2015:555, bod 57), nemôže byť ich znenie z dôvodu nevyhnutne všeobecnej povahy legislatívnych aktov absolútne presné. Z toho najmä vyplýva, že hoci použitie legislatívnej techniky spočívajúcej v prednostnom využití všeobecných kategórií pred taxatívnymi výpočtami často ponecháva šedé zóny pri hraničnom vymedzení definície, tieto pochybnosti, pokiaľ ide o hraničné prípady, samy osebe nestačia na to, aby sa určité ustanovenie stalo nezlučiteľné s článkom 7 uvedeného dohovoru, pokiaľ je také ustanovenie v prevažnej väčšine prípadov dostatočne jasné (pozri v tomto zmysle najmä rozsudok ESLP z 15. novembra 1996, Cantoni v. Francúzsko, CE:ECHR:1996:1115JUD001786291, body 31 a 32).
- 165 Keďže sa tieto úvahy uplatnia podľa článku 52 ods. 3 Charty aj pokiaľ ide o jej článok 49, treba vychádzať z toho, že voľba, keď normotvorca Únie použil v ustanoveniach napadnutých spoločnosťou Rosneft také výrazy alebo pojmy, ako je „finančná pomoc“, „vody hlbšie ako 150 metrov“, „bridlicový“ či „prevoditeľné cenné papiere“, nemôže sama osebe predstavovať porušenie zásady určitosti uplatniteľného práva.
- 166 Tento záver je podporený skutočnosťou, že predvídateľnosť zákona nebráni tomu, aby dotknutá osoba požiadala o radu odborne spôsobilé osoby s cieľom posúdiť spôsobom primeraným okolnostiam prípadu dôsledky, ktoré môžu z daného aktu vyplývať (pozri rozsudok ESLP z 18. marca 2014, Öcalan v. Turecko, CE:ECHR:2014:0318JUD002406903, bod 174 a citovanú judikatúru). V prejednávanom prípade treba vychádzať z toho, že pojmy, ktorých údajnej nejasnosti sa dovoľáva Rosneft bez ich absolútneho spresnenia, sa nezdajú byť takými pojmami, ktoré by neumožňovali osobe podliehajúcej súdnej právomoci, aby sa dozvedela, aké konania a opomenutia zakladajú jej trestnoprávnu zodpovednosť.

- 167 Okrem toho z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že zásada určitosti uplatniteľného práva sa nemôže vykladať tak, že vylučuje postupné objasňovanie pravidiel trestnej zodpovednosti prostredníctvom súdnych výkladov pod podmienkou, že výsledok je primerane predvídateľný (pozri v tomto zmysle rozsudky z 28. júna 2005, Dansk Rørindustri a i./Komisia, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, EU:C:2005:408, body 217 a 218).
- 168 Preto na rozdiel od toho, čo tvrdí Rosneft, skutočnosť, že pojmy použité v nariadení č. 833/2014 môžu byť predmetom následného postupného objasňovania Súdny dvorom, nebráni tomu, aby členský štát prijal na základe článku 8 ods. 1 tohto nariadenia sankcie na účely zabezpečenia jeho účinného uplatňovania.
- 169 Preto treba vychádzať z toho, že v prejednávanej príhode pojmy nariadenia č. 833/2014 uvedené v bode 159 tohto rozsudku nebránia tomu, aby členský štát uložil podľa článku 8 ods. 1 tohto nariadenia trestnoprávne sankcie, ktoré sa majú uplatniť v prípade porušenia ustanovení nariadenia č. 833/2014.
- 170 S prihliadnutím na vyššie uvedené úvahy treba na druhú otázku písm. b) odpovedať tak, že zásady právnej istoty a určitosti uplatniteľných predpisov (*nulla poena sine lege certa*) sa majú vykladať v tom zmysle, že členskému štátu nebránia, aby uložil podľa článku 8 ods. 1 nariadenia č. 833/2014 trestnoprávne sankcie, ktoré sa majú uplatniť v prípade porušenia ustanovení uvedeného nariadenia predtým, než Súdny dvor dostatočne objasní rozsah uvedených ustanovení a súvisiacich trestnoprávnych sankcií.

O tretej otázke písm. a)

- 171 Svojou treťou otázkou písm. a) sa vnútroštátny súd pýta, či výraz „finančná pomoc“ nachádzajúci sa v článku 4 ods. 3 písm. b) nariadenia č. 833/2014 treba vykladať v tom zmysle, že zahŕňa spracovanie platieb bankou alebo inou finančnou inštitúciou.
- 172 Rosneft a nemecká vláda sa domnievajú, že tieto pojmy nariadenia č. 833/2014 sa netýkajú transakcií, ktorých predmetom je jednoduché spracovanie platieb, ale transakcií financovania, prostredníctvom ktorých je poskytovaná aktívna a materiálna podpora. V tejto súvislosti nemecká vláda okrem iného tvrdí, že platobnými službami sú služby poskytované na účely uskutočnenia platobných transakcií v prospech tretích osôb v postavení príkazcov, ako vyplýva z definície uvedenej v článku 4 bodu 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2007/64/ES z 13. novembra 2007 o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES a 2006/48/ES a ktorou sa zrušuje smernica 97/5/ES (Ú. v. EÚ L 319, 2007, s. 1), v spojení s prílohou tejto smernice. Naopak, také služby, ktorých poskytovanie podlieha povoleniu podľa článku 4 ods. 3 nariadenia č. 833/2014, ako je poskytovanie grantov, pôžičiek a poistenia vývozného úveru, sú podľa nemeckej vlády službami, v rámci ktorých nakladá dotknutá banka s vlastnými prostriedkami v prospech tretej osoby.
- 173 Táto vláda sa domnieva, že finančné inštitúcie nedisponujú dostatočnými informáciami, okrem iného s prihliadnutím na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1781/2006 z 15. novembra 2006 o údajoch o príkazcovi, ktoré sprevádzajú prevody finančných prostriedkov (Ú. v. EÚ L 345, 2006, s. 1), aby posúdili, či je účelom platby v skutočnosti účel, ktorý je alebo nie je v rozpore s nariadením č. 833/2014.
- 174 Vláda Spojeného kráľovstva, estónska vláda a Komisia sa naopak domnievajú, že výraz „finančná pomoc“ zahŕňa platobné služby poskytované bankou alebo inou finančnou inštitúciou a že tieto služby sú zakázané, ak príslušná obchodná transakcia, s ktorou sú spojené, podlieha zákazu podľa nariadenia

č. 833/2014. Tieto dotknuté osoby, ktoré odkazujú na usmernenie Komisie k vykonávaniu určitých ustanovení nariadenia (EÚ) č. 833/2014 zo 16. decembra 2014 [C(2014) 9950 final], sa domnievajú, že tento pojem treba vykladať široko.

- 175 Francúzska vláda sa domnieva, že pojem „finančná pomoc“ sa musí obmedziť len na transakcie, ktoré predstavujú poskytnutie nových finančných prostriedkov zo strany finančnej inštitúcie. Tento pojem by však mohol zahŕňať spracovanie platieb, pokiaľ sú spojené s obchodnou transakciou, na ktorú sa vzťahuje zákaz podľa nariadenia č. 833/2014, pod podmienkou, že také spracovanie platieb prebieha v súvislosti s prevodom nových finančných prostriedkov, ktoré finančná inštitúcia poskytuje svojim príjemcom.
- 176 Treba uviesť, že podľa reštriktívnych opatrení zavedených na základe článku 3 a článku 4 ods. 3 nariadenia č. 833/2014 podlieha udeleniu predchádzajúceho povolenia nielen celý vývoz výrobkov určených pre ropné odvetvie do Ruska, ktorých zoznam je uvedený v prílohe II tohto nariadenia, ale príslušný orgán musí udeliť povolenie aj pre akékoľvek poskytovanie určitých služieb súvisiacich s dotknutými výrobkami, vrátane okrem iného financovania alebo finančnej pomoci na účely vývozu takých výrobkov. Obmedzenia, ktoré sa týkajú takých súvisiacich služieb, sa tak vzťahujú okrem iného na finančné inštitúcie, ktoré môžu poskytovať finančnú pomoc vývozcom uvedených výrobkov, čo zahŕňa najmä granty, pôžičky a poistenie vývozného úveru.
- 177 S prihliadnutím na predmet reštriktívnych opatrení, ktoré sú dotknuté v konaní vo veci samej, tak treba vychádzať z toho, že podstatou tretej otázky pism. a) vnútroštátneho súdu je, či sa článok 4 ods. 3 nariadenia č. 833/2014, ak odkazuje na „finančnú pomoc“, má vykladať v tom zmysle, že predovšetkým finančným inštitúciám ukladá povinnosť získať povolenie pre spracovanie všetkých platieb, ktoré súvisia s transakciou, ktorej predmetom je predaj, dodávka, prevod alebo vývoz výrobkov uvedených na zozname v prílohe II tohto nariadenia do Ruska, a to predovšetkým vtedy, ak tieto inštitúcie konštatujú, že platba, o ktorej spracovanie sa požiadalo, s takou transakciou súvisí.
- 178 V tejto súvislosti treba uviesť, že žiadne z jazykových znení článku 4 ods. 3 pism. b) nariadenia č. 833/2014 neodkazuje výslovne na „spracovanie platieb“. Za týchto okolností treba odkázať na celkovú systematiku a účel tohto nariadenia.
- 179 Kontextuálny výklad článku 4 ods. 3 pism. b) nariadenia č. 833/2014 preukazuje, ako okrem iného tvrdí nemecká vláda vo svojom písomnom vyjadrení, že normotvorca Únie mal použitím výrazu „finančná pomoc“ na mysli úkony porovnateľné s grantmi, pôžičkami a poistením vývozného úveru. Pritom zatiaľ čo tieto úkony vyžadujú použitie vlastných finančných prostriedkov dotknutej finančnej inštitúcie, platobné služby poskytuje táto inštitúcia ako sprostredkovateľ, ktorý poskytuje finančné prostriedky príkazcu určenému príjemcovi bez toho, aby to zahŕňalo využitie vlastných finančných prostriedkov uvedenej inštitúcie.
- 180 Za týchto okolností sa článok 4 ods. 3 nariadenia č. 833/2014 nemôže vykladať v tom zmysle, že finančným inštitúciám ukladá povinnosť získať pre túto transakciu okrem povolenia, ktoré sa vyžaduje podľa článku 3 nariadenia č. 833/2014, dodatočné povolenie pre spracovanie všetkých platieb, ktoré súvisia s transakciou, ktorej predmetom je predaj, dodávka, prevod alebo vývoz výrobkov uvedených na zozname v prílohe II tohto nariadenia do Ruska, ak tieto inštitúcie konštatujú, že platba, o ktorej spracovanie sa požiadalo, predstavuje úplné alebo čiastočné protiplnenie takej transakcie.
- 181 S prihliadnutím na skutočnosť, že cieľom článku 4 ods. 3 pism. b) uvedeného nariadenia nie je stanoviť zmrazenie majetku, ani obmedzenie v oblasti prevodu finančných prostriedkov, totiž treba vychádzať z toho, že ak normotvorca Únie chcel, aby sa na spracovanie všetkých bankových prevodov, ktoré súvisia s výrobkami uvedenými v prílohe II nariadenia č. 833/2014, vzťahovala žiadosť o dodatočné povolenie popri povolení, ktoré sa pre takú transakciu, aká je uvedená v predchádzajúcom bode tohto rozsudku, vyžaduje podľa článku 3 nariadenia č. 833/2014, použil by pre stanovenie takej povinnosti a jej rozsahu iné pojmy ako „finančná pomoc“.

- 182 Napokon, ak je účelom nariadenia č. 833/2014 zvýšenie nákladov na konanie Ruskej federácie týkajúce sa Ukrajiny, treba konštatovať, že článok 4 ods. 3 písm. b) sleduje tento cieľ konzistentným spôsobom tým, že stanovuje obmedzenie finančnej pomoci pre vývoz výrobkov určených ropnému odvetviu do Ruska, a pritom nepodmieňuje spracovanie platieb ako také udelením predchádzajúceho povolenia.
- 183 Predchádzajúcim výkladom nie je dotknutý zákaz akéhokoľvek spracovania platieb, ktoré súvisí s obchodnou transakciou, ktorá je sama osebe zakázaná podľa článku 3 ods. 5 nariadenia č. 833/2014.
- 184 S prihliadnutím na vyššie uvedené úvahy treba na tretiu otázku písm. a) odpovedať tak, že výraz „finančná pomoc“ nachádzajúci sa v článku 4 ods. 3 písm. b) nariadenia č. 833/2014 treba vykladať v tom zmysle, že nezahŕňa spracovanie platieb ako také bankou alebo inou finančnou inštitúciou.

O tretej otázke písm. b)

- 185 Svojou treťou otázkou písm. b) sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 5 ods. 2 nariadenia č. 833/2014 vykladať v tom zmysle, že od 12. septembra 2014 zakazuje vydávanie GVP podľa zmluvy o vklade uzavretej s niektorým zo subjektov uvedených v prílohe VI tohto nariadenia, ak ide o akcie niektorého z týchto subjektov, ktoré boli vydané pred 12. septembrom 2014.
- 186 Rosneft sa domnieva, že na túto otázku treba odpovedať záporne. Podľa uvedenej spoločnosti je výklad, podľa ktorého akcionári subjektov, voči ktorým smerujú reštriktívne opatrenia dotknuté v konaní vo veci samej, nemôžu zoskupovať svoje akcie formou GVP, v rozpore s cieľom sledovaným nariadením č. 833/2014, ktorý spočíva v nátlaku na Ruskú federáciu prostredníctvom obmedzenia schopnosti dotknutých subjektov získavať kapitál v rozsahu, v akom tento výklad zahŕňa negatívne dôsledky predovšetkým pre akcionárov týchto subjektov.
- 187 Z článku 5 ods. 2 písm. b) nariadenia č. 833/2014 okrem iného vyplýva, že sa zakazujú všetky transakcie, ktorých predmetom je nákup, predaj, poskytovanie investičných služieb či pomoc pri vydávaní určitých prevoditeľných cenných papierov, ktoré boli vydané po 12. septembri 2014 subjektmi uvedenými v prílohe VI tohto nariadenia, vrátane spoločnosti Rosneft, ako aj akékoľvek ďalšie nakladanie s nimi. V tejto súvislosti treba uviesť, že pojem „prevoditeľné cenné papiere“ zahŕňa podľa definície, ktorá je uvedená v článku 1 písm. f) nariadenia č. 833/2014, vkladové potvrdenky týkajúce sa akcií.
- 188 Pokiaľ ide o tvrdenie spoločnosti Rosneft, podľa ktorého je tento zákaz v rozpore s cieľom uvedeného nariadenia, pretože postihuje akcionárov subjektov uvedených v prílohe VI uvedeného nariadenia, treba v súlade s FCA uviesť, že reštriktívne opatrenia v rozsahu, v akom smerujú voči spoločnosti, môžu mať zo svojej podstaty negatívny vplyv na záujmy jej akcionárov. Toto tvrdenie je vzhľadom na to, že v prejednávanej veci je cieľom uvedených reštriktívnych opatrení práve zvýšiť náklady na konanie Ruskej federácie, ktorá je väčšinovým akcionárom spoločnosti Rosneft, úplne neopodstatnený.
- 189 Navyše je zjavné, že článok 5 ods. 2 nariadenia č. 833/2014 zakazuje od 12. septembra 2014 vydávať GVP, ktoré predstavujú cenné papiere, na akcie subjektov uvedených v prílohe VI od tohto dátumu, a to bez ohľadu na dátum vydania týchto akcií.
- 190 Za týchto podmienok treba na tretiu otázku písm. b) odpovedať tak, že článok 5 ods. 2 nariadenia č. 833/2014 sa má vykladať v tom zmysle, že od 12. septembra 2014 zakazuje vydávanie GVP podľa zmluvy o vklade uzavretej s niektorým zo subjektov uvedených v prílohe VI tohto nariadenia, vrátane prípadu, ak ide o akcie niektorého z týchto subjektov, ktoré boli vydané pred týmto dátumom.

O tretej otázke písm. c)

- 191 Svojou treťou otázkou písm. c) vnútroštátny súd žiada Súdny dvor o podanie výkladu, ak to považuje za nevyhnutné, pojmov „vody hlbšie ako 150 metrov“ a „bridlica“, ktoré sa nachádzajú v článku 3 a článku 3a nariadenia č. 833/2014.
- 192 Zo znenia vnútroštátneho rozhodnutia sa javí, že táto otázka je predložená Súdnemu dvoru na doplnenie druhej otázky písm. b), v ktorej sa vnútroštátny súd pýta na to, či je nariadenie č. 833/2014 neplatné z dôvodu jeho údajnej nedostatočnej jasnosti. V tejto súvislosti vnútroštátny súd vo svojom vysvetlení iba uvádza, že Súdny dvor, ak to bude považovať za vhodné, môže osobám podliehajúcim súdnej právomoci poskytnúť spresnenie definícií týchto pojmov.
- 193 Tento vnútroštátny súd pritom ani nevysvetľuje, prečo by poskytnutie presných definícií týchto pojmov Súdnym dvorom bolo nevyhnutné pre vyriešenie sporu, ktorý prejednáva.
- 194 V tejto súvislosti, hoci je pravda, že pri prejudiciálnych otázkach týkajúcich sa práva Únie platí prezumpcia relevantnosti (rozsudok z 28. júla 2011, Lidl & Companhia, C-106/10, EU:C:2011:526, bod 25, ako aj citovaná judikatúra), treba zdôrazniť, že podľa ustálenej judikatúry nie je opodstatnením návrhu na začatie prejudiciálneho konania totiž formulovanie poradných názorov na všeobecné alebo hypotetické otázky, ale potreba efektívneho riešenia sporu (rozsudok z 20. januára 2005, García Blanco, C-225/02, EU:C:2005:34, bod 28 a citovaná judikatúra).
- 195 V prejednávanej veci z vnútroštátneho rozhodnutia pritom jasne nevyplyva, v čom sa táto otázka odlišuje najmä od druhej otázky písm. b), v ktorej sa vnútroštátny súd pýta na to, či je nariadenie č. 833/2014 neplatné z dôvodu jeho údajnej nedostatočnej jasnosti. Keďže z odpovede na túto druhú otázku písm. b) vyplýva, že preskúmanie článkov 3 a 3a nariadenia č. 833/2014 s prihliadnutím na zásady právnej istoty a určitosti uplatniteľného práva neodhalilo skutočnosť, ktorá by mohla spochybniť platnosť uvedených ustanovení, nie je z informácií uvedených vo vnútroštátnom rozhodnutí zrejmé, že vnútroštátny súd naďalej potrebuje na vyriešenie sporu v konaní vo veci samej výklad uvedených pojmov.
- 196 Keďže v tejto súvislosti neboli uvedené bližšie informácie, netreba rozhodovať o žiadosti o výklad.

O trovách

- 197 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol takto:

1. Články 19, 24 a 40 ZEÚ, článok 275 ZFEÚ, ako aj článok 47 Charty základných práv Európskej únie sa majú vykladať v tom zmysle, že Súdny dvor Európskej únie má právomoc rozhodnúť v prejudiciálnom konaní na základe článku 267 ZFEÚ o platnosti aktu prijatého na základe ustanovení týkajúcich sa spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky (SZBP), ako je rozhodnutie Rady 2014/512/SZBP z 31. júla 2014 o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine, zmenené a doplnené rozhodnutím Rady 2014/872/SZBP zo 4. decembra 2014, za predpokladu, že návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka buď dohľadu nad dodržiavaním článku 40 ZEÚ týmto rozhodnutím, alebo preskúmania zákonnosti reštriktívnych opatrení voči fyzickým alebo právnickým osobám.

2. Preskúmanie druhej otázky neodhalilo žiadnu skutočnosť, ktorá by mohla mať vplyv na platnosť článku 1 ods. 2 písm. b) až d), článku 1 ods. 3, článku 7 a prílohy III rozhodnutia 2014/512, zmeneného a doplneného rozhodnutím 2014/872, alebo článkov 3 a 3a, článku 4 ods. 3 a 4, článku 5 ods. 2 písm. b) až d), článku 5 ods. 3 a článku 11, ako aj príloh II a VI nariadenia Rady (EÚ) č. 833/2014 z 31. júla 2014 o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine, zmeneného a doplneného nariadením Rady (EÚ) č. 1290/2014 zo 4. decembra 2014.

Zásady právnej istoty a určitosti uplatniteľných predpisov (*nulla poena sine lege certa*) sa majú vykladať v tom zmysle, že členskému štátu nebránia, aby uložil podľa článku 8 ods. 1 nariadenia č. 833/2014, zmeneného a doplneného nariadením č. 1290/2014, trestnoprávne sankcie, ktoré sa majú uplatniť v prípade porušenia ustanovení uvedeného nariadenia predtým, než Súdny dvor dostatočne objasní rozsah uvedených ustanovení a súvisiacich trestnoprávnych sankcií.

3. Výraz „finančná pomoc“ nachádzajúci sa v článku 4 ods. 3 písm. b) nariadenia č. 833/2014, zmeneného a doplneného nariadením č. 1290/2014, treba vykladať v tom zmysle, že nezahŕňa spracovanie platieb ako také bankou alebo inou finančnou inštitúciou.

Článok 5 ods. 2 nariadenia č. 833/2014, zmeneného a doplneného nariadením č. 1290/2014, sa má vykladať v tom zmysle, že od 12. septembra 2014 zakazuje vydávanie globálnych vkladových potvrdení (*Global Depositary Receipts*) podľa zmluvy o vklade uzavretej s niektorým zo subjektov uvedených v prílohe VI nariadenia č. 833/2014, zmeneného a doplneného nariadením č. 1290/2014, vrátane prípadu, ak ide o akcie niektorého z týchto subjektov, ktoré boli vydané pred týmto dátumom.

Podpisy